

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Vývoj místní samosprávy v obci Kunvald

Michal Rek

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Michal Rek, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vývoj místní samosprávy v obci Kunvald

Název anglicky

The Development of Local Government in the Municipality of Kunvald

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy s důrazem na období po roce 1989. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec Kunvald ležící v Pardubickém kraji (okres Ústí nad Orlicí). Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.), analyzovat jejich vzájemné vztahy a kontextuální faktory (např. historické). 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy – role spolků a místních politických subjektů na veřejný život, samosprávu a rozvoj obce.

Metodika

Ve výzkumu samosprávy (politiky) na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezhledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení [Balík 2005: 166-167]. Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Kunvald, rozvoj obce, rozpočet obce, participace občanů, spolek, místní samospráva, komunální volby, kandidátní listina, volební strana

Doporučené zdroje informací

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009.

Balík, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P.; Strmiska, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: CDK, 2005.

Brokl, L. Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.

Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.

Jůptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.

Outlý, J. Volby do zastupitelstev vývoj a souvislosti. Politologická revue č. 2, 2003, s. 17-44.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 9. 11. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vývoj místní samosprávy v obci Kunvald" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2016

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za poskytnutí podkladových materiálů, odborné rady a cenné připomínky, které mi pomohly při zpracování diplomové práce.

Vývoj místní samosprávy v obci Kunvald

Souhrn

Diplomová práce se zabývá problematikou vývoje místní samosprávy v obci Kunvald v období po roce 1989. V teoretické části jsou popsány základní pojmy týkající se místní samosprávy, mezi které patří obec, občané obce, orgány obce, komunální volební systém v ČR a volební právo. Praktická část je zaměřena na charakteristiku vybrané obce, popisuje její historii, vymezuje lokální politické subjekty, místní spolky a vyhodnocuje socioekonomické ukazatele obce při jejich podílení se na veřejném životě a místní samosprávě. Dále následuje analýza průběhu a výsledku komunálních voleb v obci Kunvald od roku 1989 do roku 2014. Analýza podrobně představuje jednotlivé kandidáty, politické strany, volební účast, výsledky a vzešlé zastupitele včetně charakteristiky jejich následného rozhodovacího procesu. Praktická část diplomové práce srovnává výsledky na komunální, okresní, krajské a celorepublikové úrovni od roku 1989 do roku 2014. Dále obsahuje rozbor využití aktivního a pasivního volebního práva, a popis kontinuity a diskontinuity jednotlivých zastupitelů v zastupitelstvech obce Kunvald.

Klíčová slova: Kunvald, rozvoj obce, participace občanů, spolek, místní samospráva, komunální volby, kandidátní listina, volební strana.

Development of local government in the municipality of Kunvald

Summary

This thesis deals with the development of the local government in the municipality of Kunvald since 1989. The theoretical part describes the basic concepts related to local government, including the urban area itself its citizens, the neighbourhood authorities, communal electoral system of Czech and the electoral right. The practical part is focused on characteristics of the community, description of its history, and the definition of the local political parties. Futhermore, it is also targeted to the local organizations and evaluates of the socio-economic indicators of the village during its participation in public life and local government. It is also proceed further analysis of the progression and outcome of the local elections of municipality named Kunvald from 1989 to 2014. The analysis describes all individual candidates, political parties, electoral participation, results and arising representatives, including the characteristics of their subsequent decision-making process who's municipal political scene will be implemented in the following election period in the organs of the municipality. In addition, the practical also describes the comparison of the results from the municipal, district, regional and national level since 1989 to 2014. Last but not least, not only it also contains analyses of active and passive usage of the voting rights, but it also includes a description of continuity and discontinuity of individual members of the municipal council called Kunvald.

Keywords: Kunvald, community development, citizen participation, association, local governments, municipal elections of candidates, slate, political party.

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Lokální demokracie	14
3.1 Vymezení základních pojmů.....	14
3.1.1 Obec	14
3.1.2 Území obce	14
3.1.3 Občané obce.....	15
3.1.4 Samostatná a přenesená působnost.....	15
3.1.5 Orgány obce	16
3.2 Komunální volební systém v ČR	23
3.2.1 Volební právo	23
3.2.2 Vznik a zánik mandátu	24
3.2.3 Volební kampaň.....	24
3.2.4 Volební strany a nezávislí kandidáti.....	25
3.2.5 Volební obvody.....	27
3.2.6 Způsoby volby	28
3.2.7 Uzavírací klauzule	30
3.2.8 Volební formule.....	31
3.2.9 Preferenční hlasování.....	31
3.2.10 Předčasné volby	32
3.2.11 Komunální politika	33
4 Obec Kunvald	35
4.1 Charakteristika obce Kunvald	35
4.2 Historie obce	36
4.3 Demografická struktura obce	38
4.4 Sociální a ekonomická charakteristika obce Kunvald	38
4.4.1 Doprava.....	38
4.4.2 Bytová situace v obci.....	39
4.4.3 Zdravotnictví.....	39
4.4.4 Školství	40
4.4.5 Vzdělání a zaměstnanost v obci.....	41
4.4.6 Rozpočet obce.....	42
4.4.7 Shrnutí sociálních a ekonomických charakteristik obce Kunvald	43

4.5	Veřejný život a kultura	44
4.5.1	Spolky a organizace	45
4.5.2	Místní tisk a webová prezentace obce	47
5	Komunální volby v obci Kunvald	48
5.1	Samospráva v obci po roce 1989	48
5.2	Komunální volby v obci Kunvald v roce 1990	49
5.3	Komunální volby v obci Kunvald v roce 1994	52
5.4	Komunální volby v obci Kunvald v roce 1998	54
5.5	Komunální volby v obci Kunvald v roce 2002	56
5.6	Komunální volby v obci Kunvald v roce 2006	58
5.7	Komunální volby v obci Kunvald v roce 2010	60
5.8	Komunální volby v obci Kunvald v roce 2014	62
5.9	Shrnutí výsledků komunálních voleb v letech 1991 – 2014 v obci Kunvald...	63
5.10	Občanská participace	65
5.10.1	Volební účast	65
5.10.2	Využití aktivního a pasivního volebního práva	66
5.10.3	Kontinuita a diskontinuita	69
5.11	Kandidatury při komunálních volbách v obci Kunvald	70
5.12	Místní politické mechanismy	71
5.13	Samospráva obce v současnosti	73
6	Závěr.....	76
	Seznam použitých zdrojů	79
	Seznam zkratk	82
	Seznam tabulek	83
	Seznam grafů.....	83
	Seznam obrázků	84
	Přílohy.....	84

1 Úvod

Politický proces a problematika místní samosprávy bývá často opomíjeným tématem oproti národní úrovni politiky. Politické dění na komunální úrovni je ale neméně důležité pro život každého občana stejně jako politika na parlamentní úrovni. Jedním ze základních prvků demokratického státu je i politická participace občanů, která se odráží na jejich zájmu o politický život v obci. Volby na komunální úrovni v jednotlivých obcích jsou zcela specifické. V malých venkovských obcích, mezi které patří i popisovaná obec Kunvald se většinou neprosazují a ani nekandidují parlamentní strany, naopak velkou roli v komunální politice mají nezávislá uskupení a subjekty. Jedinečnost komunálních voleb v obcích je dána i nepolitickými faktory, kterými jsou vztahy mezi občany, sociálně-demografická charakteristika obce, kulturně-historická specifika a poloha obce. Česká republika má nespočet obcí, které nemají ani 1 000 obyvatel, proto ve volbách hrají významnou roli osobní vztahy mezi voliči a kandidáty. Oproti národní úrovni politiky existuje zpětná vazba mezi kandidáty a voliči v komunálních volbách.

Díky událostem z roku 1989 prošla Česká republika významnou reformou v politickém systému, kdy se občané mohli opětovně spolupodílet na politickém rozhodování. Tato reforma měla za následek růst zájmu občanů o volby na komunální úrovni. V první fázi reformy bylo zapotřebí stabilizovat demokratické instituce celostátní úrovně politického systému. Později se vykrystalizovaly i problémy v politice na regionální úrovni spojené se socioekonomickým a politickým vývojem. Tato reforma měla za důsledek decentralizační přestavbu institucí ve veřejné správě.

Velký vliv na vývoj politického systému v České republice a dění ve všech sférách politického spektra byl vstup České republiky do Evropské unie. Vstupem do Evropské unie byl zprostředkován přístup finančních dotací a prostředků nejen obcím, ale i regionům, v nichž se obce nacházejí. Čerpání finančních prostředků bývá často složité a podmínováno spolupodílením se více subjektů nebo účastí obcí ve svazku obcí. V případě aktivit obcí ve více svazcích obcí najednou pak hovoříme o mikroregionech, které hojně využívají finanční prostředky Evropské unie.

Dotační programy jsou významným přínosem pro rozpočet obcí a regionů a umožňují jejich rozvoj. Proto mnoho českých obcí vzájemně spolupracuje s jinými obcemi nejen u nás, ale i v zahraničí.

Vzájemná spolupráce obcí je regulována a umožněna dle platných právních norem Evropské unie a České republiky. Neformální úroveň spolupráce obcí bez pravidel je možná pouze v případech, které se týkají jen vzájemné smluvní výpomoci mezi jednotlivými obcemi.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy s důrazem na období po roce 1989. Výzkum je zaměřen na vybranou obec Kunvald ležící v Pardubickém kraji (okres Ústí nad Orlicí). Revoluce v roce 1989 byla velkým historickým mezníkem z hlediska transformace politického systému v celé zemi. Ve vybrané obci Kunvald byly již první porevoluční volby velmi specifické svým průběhem. Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.), analyzovat jejich vzájemné vztahy a kontextuální faktory (např. historické). 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy - role spolků a místních politických subjektů na veřejný život, samosprávu a rozvoj obce.

Kunvald je významná historická obec spojená se vznikem Jednoty bratrské. Cílem práce je zodpovědět otázku, zda korespondují atributy typologie pro nejmenší obce dle Jüptnera s výsledky z případové studie související s vývojem místní samosprávy v obci Kunvald.

2.2 Metodika

Ve výzkumu samosprávy (politiky) na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezohledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení.¹ Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky studium

¹ BALÍK, S. *Metodologie výzkumu komunální politiky*, s. 166-167.

dokumentů a dotazování. Výsledky případové studie vzejdou ze studia kroniky obce Kunvald,² rozpočtů městysu Kunvald, předvolebních programů³ a polostrukturovaných rozhovorů se zastupiteli obce.⁴

² Kronika obce Kunvald, s. 500

³ www.kunvald.info

⁴ Ústní a písemná sdělení zastupitelů obce Kunvald

3 Lokální demokracie

3.1 Vymezení základních pojmů

3.1.1 Obec

Zákon č. 128/2000 Sb. definuje obec jako základní územní samosprávné společenství občanů. Obec je veřejnoprávní korporací mající vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z nich vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území, o potřeby svých občanů a chrání veřejný zájem při plnění svých úkolů.

Obec, jenž má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud to stanoví předseda poslanecké sněmovny po vyjádření vlády na návrh dané obce. Obec, která byla městem před dnem 17. května 1954, je městem, pokud o to obec požádá předsedu poslanecké sněmovny a on na žádost obce stanoví den, kdy se obec stává městem. Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž alespoň jedna je městem, nově vzniká obec, která je městem.

Obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda poslanecké sněmovny po vyjádření vlády na návrh obce. Obec, která byla oprávněna užívat označení městyse před dnem 17. května 1954, je městysem, pokud o to obec požádá předsedu poslanecké sněmovny a on na žádost obce stanoví den, kdy se obec stává městysem.

Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž žádná není městem, avšak alespoň jedna je městysem, nově vzniklá obec se stává městysem.⁵

3.1.2 Území obce

Každá část území České republiky je součástí území některé obce, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Obec může být podle zákona rozdělena na jedno nebo více katastrálních území.⁶

⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) § 1, 2, 3.

⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) § 18.

3.1.3 Občané obce

Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a v dané obci má nahlášen trvalý pobyt. Občan obce, který je plnoletý, má právo volit a být volen do zastupitelstva obce, hlasovat v místním referendu, vyjadřovat se na zasedáních zastupitelstva, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu a závěrečném účtu obce, nahlížet do rozpočtu a závěrečného účtu obce, požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou nebo zastupitelstvem obce a podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podmínky.⁷

3.1.4 Samostatná a přenesená působnost

Podle zákona č. 128/2000 Sb. obec spravuje své záležitosti samostatně. Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat jen v případech, které vyžaduje ochrana zákona a jen způsobem, jenž zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen pouze zákonem.

Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánům obce, vykonávají tyto orgány jako přenesenou působnost (§ 61 a násl.).⁸ Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce. Obec samostatné působnosti na svém územním obvodu pečuje v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi o tvorbu podmínek pro rozvoj sociální péče a o uspokojování potřeb svých občanů. Jedná se hlavně o potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Obec může pro výkon samostatné působnosti založit a zřídit právnické osoby či organizační složky obce, pokud to zákon nestanoví jinak.⁹ Obce mohou zřídit obecní policii, což je upraveno zvláštním zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.¹⁰

Obce, jejichž orgány vykonávají přenesenou působnost ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností, mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu, podle které budou orgány jedné obce vykonávat přenesenou působnost nebo její část pro orgány jiné obce nebo obcí, které se účastní veřejnoprávní smlouvy. K uzavření

⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) § 16.

⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) § 7.

⁹ ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R. Základy veřejné správy, s. 26-27.

¹⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) § 35, 35a.

veřejnoprávní smlouvy mezi obcemi je potřeba souhlasu krajského úřadu. Veřejnoprávní smlouva musí obsahovat označení účastníků smlouvy, dobu platnosti smlouvy, určení rozsahu přenesené působnosti, které budou orgány obce vykonávat pro orgány jiné obce či obcí. Dále musí obsahovat způsob úhrady nákladů souvisejících s vykonáváním přenesené působnosti.

Obce s rozšířenou působností, jejichž obecní úřady vykonávají přenesenou působnost ve správním obvodu jednoho krajského úřadu, mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu, podle které bude obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonávat přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti pro obecní úřad jiné obce či obcí s rozšířenou působností, která je účastníkem veřejnoprávní smlouvy. Tuto veřejnoprávní smlouvu musí schválit Ministerstvo vnitra. Veřejnoprávní smlouva musí obsahovat označení účastníků smlouvy, dobu platnosti smlouvy a určení rozsahu přenesené působnosti, které bude obec s rozšířenou působností vykonávat pro jinou obec s rozšířenou působností. Dále musí obsahovat způsob úhrady nákladů souvisejících s vykonáváním přenesené působnosti.¹¹

3.1.5 Orgány obce

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet se stanovuje na každé volební období a to nejpozději 85 dnů před dnem voleb do zastupitelstev v obcích. Zastupitelstvo obce při stanovení počtu členů zastupitelstva obce přihlíží zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce.

Počet členů zastupitelstva v obci se stanoví tak, aby zastupitelstvo mělo v obci:

do 500 obyvatel	5 – 15 členů,
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 – 15 členů,
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 – 25 členů,
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 – 35 členů,
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 – 45 členů,
nad 150 000 obyvatel	35 – 55 členů.

¹¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) § 66, 66a.

Počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen, se oznámí na úřední desce obecního úřadu nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení. Kromě toho může být počet členů zastupitelstva obce uveřejněn způsobem v místě obvyklým. Rozhodující pro stanovení počtu členů zastupitelstva obce je počet obyvatel obce k 1. lednu roku, v němž se konají volby. Neurčí-li zastupitelstvo jinak, volí se počet členů zastupitelstva podle počtu členů zastupitelstva v končícím volebním období. Dojde-li ke sloučení obcí nebo oddělení části obce, stanoví počet členů zastupitelstva obce, jenž má být zvolen, Ministerstvo vnitra. Dojde-li ke zřízení městského obvodu nebo městské části v územně členěném statutárním městě, stanoví počet členů zastupitelstva městského obvodu nebo městské části, který má být zvolen, magistrát v přenesené působnosti. Při stanovení počtu členů zastupitelstva obce a členů zastupitelstva městského obvodu nebo městské části se postupuje podle odst. 1 obdobně.¹²

Mandát člena zastupitelstva obce vzniká jeho zvolením, ke zvolení člena zastupitelstva obce dojde ukončením hlasování. Člen zastupitelstva obce složí při prvním zasedání zastupitelstva obce slib ve znění: „Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města, městyse) a jejich občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky.“ Tento slib skládá člen zastupitelstva obce před zastupitelstvem pronesením slova „Slibuji“ a vzápětí potvrdí podpisem složení slibu. Po složení slibu vykonává člen zastupitelstva svůj mandát osobně, v souladu se slibem a není přitom vázán žádnými příkazy. Vlastní funkce člena zastupitelstva je funkcí veřejnou a člen zastupitelstva nesmí být z důvodu výkonu své funkce krácen na právech vyplývajících z jeho odborného či pracovního poměru.

Zastupitelstvu obce je vyhrazeno rozhodování ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Zastupitelstvo obce schvaluje program rozvoje obce, rozpočet obce, účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni a závěrečný účet obce. Zároveň také zřizuje dočasné a trvalé peněžní fondy obce, ruší příspěvkové organizace a organizační složky obce. Zastupitelstvu obce je vyhrazeno rozhodování o zakládání a rušení právnických osob, schvalování jejich zakladatelských listin, společenské smlouvy, zakladací smlouvy, stanovy a rozhodování o účasti v již založených právnických osobách. Zastupitelé navrhují zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má

¹² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) § 67, 68.

obec majetkovou účast a zároveň navrhuje jejich odvolání. Zastupitelstvo obce vydává obecně závazné vyhlášky obce a rozhoduje o vyhlášení místního referenda. Navrhuje také změny katastrálních území uvnitř své obce, schvaluje změny hranic obce a dohody o slučování obcí. Zastupitelstvo obce jednak zřizuje a ruší výbory, do kterých volí a odvolává předsedy a jejich další členy z funkce, jednak volí z řad svých členů starostu obce, místostarosty a radní a zároveň je i odvolává z funkcí. Do výkonu zastupitelstva obce patří zřizovat či rušit obecní policii, rozhodování o spolupráci obcí s jinými obcemi a stanovení vlastní formy této spolupráce. Zastupitelstvo může udělovat a odmítat ceny obce a čestné občanství obce. V případě, že není v obci zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo.

K platnému usnesení zastupitelstva obce je třeba souhlasu minimálně nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva, neurčí-li právní předpis jiným způsobem. Nesejde-li se zastupitelstvo déle než za 6 měsíců, aby byli schopni se při zasedání usnášet, Ministerstvo vnitra zastupitelstvo obce rozpustí. Zastupitelstvo obce může proti tomuto rozhodnutí následně podat žalobu. Do té doby, než se zvolí nové zastupitelstvo obce, se postupuje podle § 102 a) a § 107.

Zasedání zastupitelstva obce se svolává dle potřeby, minimálně však jednou za tři měsíce. Toto zasedání zastupitelstva většinou svolává a následně řídí starosta obce. Zastupitelstvo obce se je na zasedání schopno usnášet při přítomnosti nadpoloviční většiny členů zastupitelstva. Před každým zasedáním zastupitelstva obce oznamuje obecní úřad dobu, místo a navržený program připravovaného zasedání zastupitelstva na úřední desce obecního úřadu nejméně 7 dní před avizovaným zasedáním zastupitelstva obce. Zasedání zastupitelstva obce je veřejné. Z každého průběhu zasedání zastupitelstva obce se zřizuje zápis, který stvrdí podpisem starosta nebo místostarosta a předem daní ověřovatelé. V zápise se uvádí počet přítomných členů zastupitelstva obce, zpráva o průběhu a výsledcích hlasování, přijatá usnesení. Záписy jsou poté uloženy na obecním úřadu k nahlédnutí do 10 dnů od zasedání zastupitelstva obce.

Rada obce

Rada obce se dle potřeby svolává na neveřejné schůzi, na níž může dle potřeby požádat o účast dalšího člena zastupitelstva obce či jiné osoby. Rada obce je usnášeníschopná za přítomnosti nadpoloviční většiny jejich členů. K vyřčení platného

rozhodnutí na usnesení je potřebný souhlas nadpoloviční většiny všech jejích členů. Starosta spolu s místostarostou, popřípadě jiným radním, podepíše pořízený zápis ze schůze rady obce. Zápis obsahuje jednak počet přítomných členů rady obce a schválený program schůze, jednak popisuje průběh, výsledky hlasování a přijatá usnesení rady obce. Zápis musí být následně vypracován nejpozději do 7 dnů a dále musí být archivován u obecního úřadu s možností nahlédnutí členů zastupitelstva obce. Radou obce je vydán jednací řád popisující detaily o jednání rady obce.

Do funkcí rady obce patří příprava návrhů pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečení vykonávání přijatých usnesení. Rada obce jednak zabezpečuje podle schváleného rozpočtu hospodaření obce, jednak provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce. Zřizuje nebo zakládá podle zvláštních předpisů právnické osoby, organizační složky založené nebo zřízené zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie. Také projednává a řeší návrhy, podmínky a připomínky předkládané členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce. Rada obce stanovuje rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizuje a ruší odbory, taktéž oddělení obecního úřadu. Na návrhy tajemníka obecního úřadu rada obce jmenuje nebo odvolává vedoucího odborů obecního úřadu, zřizuje a ruší dle potřeb komise rady obce a jejich předsedy a členy. Kontroluje vlastní plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce, dále stanovuje celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu, taktéž může uložit pokutu ve věcech samostatné působnosti obce. Rada obce je zodpovědná za rozhodování a uzavření nájemních smluv a smluv o výpůjčce, stanovuje pravidla pro přijetí a vyřízení petic a stížností. Dále schvaluje organizační řád obecního úřadu, účetní závěrku obcí a zřízené příspěvkové organizace sestavené k rozvahovému dni. Dojde-li k celkovému odvolání rady obce a není-li současně zvolena rada nová, přesto dosavadní rada obce vykonává svou pravomoc až do zvolení nové rady obce. V obcích, ve kterých nebyla před skončením funkčního období zastupitelstva obce zvolena rada obce, provádí její pravomoci dle zákona dosavadní starosta.

Starosta

Starosta obce zastupuje obec navenek. Starosta a místostarosta jsou voleni do svých funkcí zastupitelstvem obce a přímo z členů zastupitelstva. Starosta a místostarosta odpovídají zastupitelstvu obce za svůj výkon funkce a musí být občanem České republiky.

Starosta se souhlasem ředitele krajského úřadu jmenuje a odvolává v souladu se zákonem tajemníka obecního úřadu a zároveň stanovuje hodnotu jeho platu dle zvláštních předpisů. Bez odsouhlasení ředitele krajského úřadu by nebylo jmenování a odvolání tajemníka obecního úřadu platné. Starosta je zodpovědný za objednávku přezkoumání hospodaření obce za minulý kalendářní rok. Vykonává úkoly zaměstnavatele dle zvláštních předpisů, vypovídá a ukončuje pracovní poměry zaměstnanců obce a dle zvláštních předpisů stanovuje jejich platy. Starosta může požádat Policii České republiky o spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Je zodpovědný sdělovat informace veřejnosti o činnosti obce.

Funkcí starosty je zabezpečování výkonu přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu. Dále se podílí na rozhodování v záležitostech samostatné působnosti obce svěřených starostovi radou obce. Jednou z dalších funkcí starosty je svolávat a řídit zasedání zastupitelstva a rady obce, svým podpisem stvrdit spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva obce a zápis z jednání rady obce. V případě, že je starosta odvolán, popřípadě se své funkce vzdal, a není-li zvolen nový starosta, vykonává činnosti starosty obce do nových voleb starosty místostarosta zvolený zastupitelstvem obce. V případě, že nebyl místostarosta k zastupování starosty určen zastupitelstvem obce, nebo byl místostarosta ze své funkce odvolán současně se starostou, jmenuje zastupitelstvo obce jednoho z vlastních členů pro vykonávání pravomocí starosty obce.

Obecní úřad a tajemník

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem obecního úřadu, je-li jeho funkce v obci zřízena, a zaměstnanci obce zařazených do obecního úřadu. Obecní úřad je řízen starostou obce. Jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu, oddělení a odbory zřizuje rada obce, do nichž se řadí zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti vykonává úkoly uložené zastupitelstvem obce a radou obce, napomáhá činností, komisím a výborům obce a zároveň vykonává přenesenou působnost, až na výjimku věcí patřících do působnosti jiného orgánu obce. Funkce tajemníka obecního úřadu je zřizována v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností.

Tajemník obecního úřadu se zodpovídá za plnění úkolů obecního úřadu samostatně i přenesené působnosti starostovi obce. V případě, že funkce tajemníka není zřízena v obci, plní jeho úkoly starosta. Tajemník obecního úřadu je zodpovědný za zajištění výkonu přenesené působnosti s výjimkou věcí, které jsou dle zákona svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce. Tajemník obecního úřadu vykonává úkoly, které mu ukládá zastupitelstvo obce, rada obce nebo starosta. Do funkcí tajemníka obce patří plnění úkolů statutárního orgánu a zaměstnavatele dle zvláštních právních předpisů vůči zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu. Tajemník obce stanovuje platy všem zaměstnancům zařazeným do obecního úřadu dle zvláštních právních předpisů. Zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce se tajemník zúčastňuje s hlasem poradním. Tajemník obecního úřadu se nesmí účastnit žádných funkcí v politických hnutích a v politických stranách.

Výbory zastupitelstva a komise

Výbor zastupitelstva se za svou činnost zodpovídá zastupitelstvu obce a plní úkoly, kterými jej zastupitelstvo pověřilo. Počet členů výboru, který se schází dle potřeby, je vždy lichý. Závěrečné usnesení výboru je vyhotoveno písemně a podepsáno předsedou výboru. Usnesení výboru jsou platná v případě vyslovení souhlasu nadpoloviční většiny všech členů výboru. Zastupitelstvem obce je vždy zřízen finanční a kontrolní výbor, dále může zastupitelstvo obce zřídit výbor iniciativní. V částech obce může být zastupitelstvem zřízen výbor osadní nebo místní. Osadní výbor čítá minimálně tři členy, které určí zastupitelstvo obce. Členy osadního výboru mohou být občané obce přihlášení k trvalému pobytu v té části obce, pro kterou byl osadní výbor zřízen. Jsou voleni zastupitelstvem obce. U obce, v níž dle posledního sčítání lidu žije alespoň 10 % občanů hlásících se k národnostní menšině, se zřizuje výbor pro národnostní menšiny. Předsedou výboru je vždy volen jeden z členů zastupitelstva obce, s výjimkou předsedy osadního výboru.

Komise

Rada obce si zřizuje své iniciativní a poradní orgány komise. Svoje náměty a stanoviska předkládá komise radě obce. Komise je zároveň výkonným orgánem v případě, že byla pověřena výkonem přenesené působnosti. Prokáže-li osoba odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti, splňuje podmínky

pro předsednictví v komisi. K průkazu zvláštní odborné způsobilosti předsedy komise je vztaženo ustanovení zvláštních právních předpisů, které upravuje tento průkaz pro úředníky územních samosprávních celků. K usnesení komise je zapotřebí většina hlasů všech členů komise. Komise se ze své činnosti zodpovídá radě obce, avšak ve věcech spojených s výkonem přenesené působnosti na svěřeném úseku se zodpovídá starostovi.

Zájmové skupiny

Zájmové skupiny se spolupodílejí s politickými stranami na vytváření a prosazování demokratických zájmů. Mezi zájmové skupiny řadíme dobrovolné spolky, sdružení, odbory, profesní organizace a nátlakové skupiny. Dochází tím k rozšíření prostoru mezi státem a občany. Zájmové skupiny působí na bázi občanské společnosti bez politické odpovědnosti. Tyto skupiny se zabývají především ekonomickými záležitostmi, tedy zájmy úzce vymezené situací ve společnosti. Nátlakové skupiny se zabývají především otázkou ideologickou. Kategorie zájmových skupin mají široký záběr a mohou hájit zájmy zaměstnavatelů, zaměstnanců, svobodných profesí, mohou obhajovat zájmy zaměstnanců v dělnických profesích nebo zemědělství.

Místní akční skupina

Místní akční skupiny jsou v posledních letech v České republice důležitým propojením spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Tyto skupiny mají původ z Evropské unie, kde mají za úkol politický rozvoj obce. Místní akční skupinou mohou být: obecně prospěšná společnost vymezená zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech; občanské sdružení dle zákona 83/1993 Sb., o sdružování občanů; zájmové sdružení občanských osob dle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. Další podmínkou je, že členská základna se musí skládat minimálně z 50 % soukromým sektorem, fyzickými osobami nebo neziskovými organizacemi. Místní akční skupiny ve spolupráci s místní samosprávou se podílí na obnově a rozvoji obcí a napomáhají k rozvoji zemědělství a péči o přírodu.

Svazek obcí

Svazek obcí je veřejnoprávní korporace, kterou tvoří obce kvůli vzájemné spolupráci, ochraně a prosazování společných zájmů. Tyto obce spolu nemusí přímo

sousedit. Veřejnoprávní smlouvou spolu svazek obcí vytvoří mikroregion. Svazek obcí plní úkoly veřejné správy hlavně v oblastech zdravotnictví, sociální péče, školství, kultury, veřejného pořádku, požární ochrany, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu apod. Občané obcí patřících do svazku obcí se mohou zúčastnit zasedání orgánu svazku obcí, mohou podávat orgánu písemné návrhy a zároveň se mohou vyjadřovat k návrhu rozpočtu svazku obcí a k závěrečnému účtu svazku za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemnou či ústní formou při zasedání orgánu svazku obcí.

3.2 Komunální volební systém v ČR

3.2.1 Volební právo

V České republice je od roku 1990 věková hranice aktivního i pasivního volebního práva 18 let. Zároveň je podmínkou trvalý pobyt v obci, státní občanství ČR a právní způsobilost občana. Od roku 2001 mohou volit a být voleni lidé, kteří nejsou občany ČR, ale pouze v případě, pokud jsou občany státu, ve kterém přiznává volební právo mezinárodní úmluva, a jsou tedy občany Evropské unie.

Aktivní volební právo není povoleno lidem ve výkonu trestu odnětí svobody, dále z důvodu ochrany zdraví lidem majícím nařízené omezení svobody, taktéž působí-li jako vojáci z povolání v zahraničí, což jim neumožňuje se pracovně vzdálit. Pasivní volební právo náleží všem, kteří splňují předchozí vymezení, až na omezení výkonem trestu či profesionální vojáky na zahraničních misích.

Podle zákona č. 368/1990 Sb. je neslučitelná funkce člena zastupitelstva s funkcemi soudce, prokurátora prokuratury, v jejímž obvodu zastupitelstvo působí, příslušníka bezpečnostního sboru či pracovníka téhož zastupitelstva, dále i pracovníka úřadu státní správy v případech, že by se působnost těchto orgánů vztahovala k územnímu obvodu zastupitelstva.

Podle zákona č. 491/2001 Sb. je neslučitelná funkce zastupitele v případě, že je zaměstnancem obce zařazeným do příslušného obecního úřadu, zaměstnancem příslušného pověřeného úřadu nebo finančního či krajského úřadu a nesmí být ve funkci jmenované starostou. Dále je v rozporu funkce zastupitele podle zákona s funkcí soudce, státního zástupce, člena, viceprezidenta a prezidenta Národního kontrolního úřadu, inspektora a předsedy Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Zákon, který platil od 1. března 2005 do 23. června 2005, zavedl, že byla funkce členem zastupitelstva obce neslučitelná s funkcí statutárního orgánu příspěvkové organizace této obce (např. základní školy, kulturní domy apod.). Dále tento zákon stanovoval pro krajské zastupitele, zastupitele hlavního města Prahy a zastupitele ORP povinnost o sdílení informací o majetku a některých vykonávaných činnostech zastupitelů jejich manželů (manželek). Tento zákon byl díky nálezů Ústavního soudu č. 283/2005 Sb. zrušen.¹³

3.2.2 Vznik a zánik mandátu

V České republice od roku 1990 platí, že mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením, za což se považuje ukončení hlasování řádných voleb, v současnosti tedy druhý den konání voleb (sobota 14.00 hod.). Tímto momentem vzniká mandát zvolenému zastupiteli, aniž by o tom kdokoliv věděl, neboť výsledky ještě nejsou sečteny.

Naopak mandát zaniká v momentě, kdy člen zastupitelstva odmítne složení slibu nebo v případě složení slibu s výhradou. Dále v případě rezignace, a to podáním písemné rezignace člena zastupitelstva obce na jeho mandát starostovi. Podanou rezignaci již nelze vzít zpět. Kromě toho mandát zaniká v případě úmrtí člena zastupitelstva obce, prvním dnem voleb do zastupitelstva obce nebo při sloučení obcí nebo připojení obce k jiné obci. Mandát také zaniká v případě, že člen zastupitelstva přestává být volitelným tím, že zastupitel změnil své trvalé bydliště mimo území obce. Dále mohl soud pravomocně vyslovit ztrátu mandátu v případě dopuštění se úmyslného trestného činu. Od roku 1994 se zastupitelstvo vyjadřuje na své nejbližší schůzi k neslučitelnosti s funkcí z důvodu úmyslného trestného činu.¹⁴

3.2.3 Volební kampaň

Volební zákony se zabývají volební kampaní. Od roku 1990 je zákonem stanoveno, že volební kampaň probíhá 25 dnů před volbami a končí 2 dny před zahájením vlastních voleb. Od roku 2001 ze zákona vymizelo časové vymezení volební kampaně. Starosta má

¹³ BALÍK, S. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 85 – 87.

¹⁴ BALÍK, S. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 87.

možnost vyhrazení plochy pro vylepení volebních plakátů, a to nejdříve 10 dní před zahájením voleb. Přetrvává obtížnost žádosti o rovnost požadavků kandidujících volebních stran. Tři dny před volbami a až do konce voleb nesmějí být zveřejňovány předvolební výsledky a volební průzkumy. Ve dnech, kdy se konají volby, je striktně vydán zákaz volební agitace a propagování objektu, ve kterém je umístěna volební místnost a jeho bezprostřední okolí.¹⁵

3.2.4 Volební strany a nezávislí kandidáti

Termín volební strana je používán již od roku 1990. V komunálním systému existuje i možnost usilovat ve volbách o mandáty v zastupitelstvech nejen politických stran a jejich koalic, ale i jako nezávislí kandidáti, případně sdružení nezávislých kandidátů či koalice těchto sdružení. V minulosti byly pokusy o znemožnění kandidatur jak jednotlivých nezávislých kandidátů, tak kandidatur sdružení, které však nakonec nebyly úspěšné. Pro kandidaturu registrované politické strany, hnutí či koalice nejsou žádné další podmínky, není však ani podmínkou, aby byl alespoň jeden z kandidátů členem kandidující strany.

Každý kandidát může být zapsán pouze na jedné kandidátní listině a na každé z nich může být od roku 1990 uvedeno pouze tolik kandidátů, kolik může být v daném obvodu obsazeno mandátů. Od roku 2001 došlo k úpravě počtu členů v zastupitelstvech v malých obcích, a to do 7 volených členů, jelikož v minulosti docházelo ve volbách k tomu, že kandidovalo přesně tolik kandidátů, kolik bylo poté zvoleno zastupitelů, mnohdy na jedné kandidátce. Zároveň hrozilo, že v případě ztráty mandátů 3 zastupitelů, např. odstoupením, úmrtím či jiným způsobem, za které nebyl možný žádný náhradník, musely být vypsané nové volby.

Na kandidátních listinách, kde se do zastupitelstva obce volí 7 a méně členů, musí být počet kandidátů do zastupitelstva obce zvýšen o 1/3 a zaokrouhlen na celé číslo směrem dolů. V případech, kdy je výsledkem voleb pětičlenné zastupitelstvo, je potřeba na kandidátce 6 kandidátů. U šestičlenných zastupitelstev 8 kandidátů a u nejčastěji zastoupených sedmičlenných zastupitelstev 9 kandidátů.

¹⁵ BALÍK, S. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 89 – 90.

V případě, kdy kandidují jednotliví nezávislí kandidáti, je potřeba, aby si kandidát sehnal pro svou kandidaturu potřebný počet podpisů oprávněných voličů, stejně jako forma SNK. Existovaly 2 varianty, z čehož první fungovala v letech 1990 – 1994 a druhá platí od roku 1994 dodnes. Vymezení minimálního počtu podpisů:

Tabulka č. 1: Minimální nutná podpora pro kandidaturu NK a SNK od roku 1990

1990 – 1994		Od roku 1994		
Počet obyvatel v obvodě	Minimální počet z obyvatel obce u NK i SNK	Počet obyvatel v obvodě	Minimální počet z obyvatel obce u NK	Minimální počet z obyvatel obce u SNK
Do 1 000	20	Do 500	5 %	7 %
1 001 – 3 000	30	501 – 3 000	4 %, nejméně 25	7 %
3 001 – 20 000	100	3 001 – 10 000	3 %, nejméně 120	7 %
20 001 – 50 000	200	10 001 – 50 000	2 %, nejméně 600	7 %
Nad 50 000	400	50 001 – 150 000	1 %, nejméně 1 000	7 %
		nad 150 000	0,5 %, nejméně 1 500	7 %

Zdroj: Outlý 2004, str. 20 – 21

Z tabulky je patrné, že od roku 1994 došlo k zprůsnění, a to zvláště pro SNK. Dále z ní vyplývá, že ve městech nad 14 300 obyvatel je jednodušší založit politickou stranu, pro jejíž registraci zákon požaduje tisíc podpisů, než samotné sestavení kandidátky SNK u jednotlivé NK. Na základě tohoto se naprosto běžně stává, že subjekty, které jsou formálně stranami, si dávají do svého názvu slovo nezávislost, popřípadě místní či regionální vymezení. V roce 1994 vznikaly strany například Sdružení pražských nezávislých, Sdružení nezávislých kandidátů města České Budějovice aj. S odstupem času v souvislosti se zprůsněním legislativy, která se týkala hlavně hospodaření stran, došlo k centralizaci této činnosti, na jejímž základě vznikaly nezávislé strany s celostátní působností. V současnosti patří k nejvýznamnějším stranám tohoto typu Sdružení nezávislých, Nezávislí, Evropští demokraté aj.¹⁶

¹⁶ BALÍK, S. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 90 – 92.

3.2.5 Volební obvody

Počet rozdělených mandátů v jednotlivých volebních obvodech je závislý na velikosti volebního obvodu. Velikosti volebních obvodů jsou v České republice rozděleny dle velikosti na 3 kategorie:

- 1) Nízká kategorie volebního obvodu – 2 až 4 mandáty;
- 2) Střední kategorie volebního obvodu – 5 až 9 mandátů;
- 3) Vysoká kategorie volebního obvodu – 10 a více mandátů.

Proporcionalita volebních výsledků závisí přímo na velikosti obvodů. V malých volebních obvodech jsou produkovány uměle tvořené většiny a je zde největší dopad rozdílů účinků jednotlivých volebních formulí. V tuzemském komunálním prostředí je převážná většina zastupitelstev pouze jedním volebním obvodem (až na pár výjimek), je proto zásadní velikost zastupitelstva obce. V příložené tabulce je uvedeno zákonné vymezení velikosti zastupitelstva podle počtu obyvatel v letech 1990 – 2001.

Tabulka č. 2: Zákonné vymezení velikosti zastupitelstva podle počtu obyvatel

1990 – 1994		1994 – 2001		Od roku 2001	
Počet obyvatel	Počet zastupitelů	Počet obyvatel	Počet zastupitelů	Počet obyvatel	Počet zastupitelů
		Do 500	5 – 9	Do 500	5 – 15
Do 3 000	7 – 15	501 – 3 000	7 – 15	501 – 3 000	7 – 15
3 001 – 20 000	15 – 30	3 001 – 10 000	11 – 25	3 001 – 10 000	11 – 25
20 001 – 50 000	25 – 40	10 001 – 50 000	15 – 35	10 001 – 50 000	15 – 35
Nad 50 000	35 – 50	50 001 – 150 000	25 – 45	50 001 – 150 000	25 – 45
Statutární město	50 – 70	nad 150 000	35 – 55	nad 150 000	35 – 55
Praha	70 – 80	Praha	70 – 80	Praha	55 – 70

Zdroj: Zákon č. 367/1990 Sb., 152/1994 Sb., 128/2000 Sb., 131/2000 Sb.

Pro městské části územně členěných statutárních měst (s výjimkou Prahy) platí od roku 1994 stejné vymezení jako pro obce. Změny definované zákony od roku 1994 pozměnily velikostní kategorie oproti předcházejícímu období. Zásadní změnou prošly nejmenší obce. Od roku 1990 až do roku 1994 a následně od roku 2003 mohlo být v obcích

i patnáctičlenné zastupitelstvo s možností ustanovit radu. V letech 1994 – 2003 nebylo toto možné u obcí do 500 obyvatel.

Z různých velikostí kategorií zastupitelstev v České republice vyplývá, že nejsou srovnatelné počty obyvatel k příslušnému mandátu. V malých obcích do 500 obyvatel to v krajním případě může znamenat, že připadá i jeden obyvatel na mandát, nejvíce však 100 obyvatel. V obcích v rozmezí od 501 do 3 000 obyvatel připadá 34 až 429 obyvatel na mandát, v obcích s 3 001 až 10 000 obyvateli náleží 121 až 910 obyvatel na mandát, v obcích 10 001 až 50 000 obyvateli náleží 286 až 3 334 obyvatel na mandát, v obcích s 50 001 až 150 000 obyvateli náleží 1 112 až 6 000 obyvatel na mandát, v obcích nad 150 000 obyvatel minimálně 2 728 obyvatel na mandát a v Praze 17 800 až 22 500 obyvatel na mandát.

O počtu členů příštího zastupitelstva rozhodovala dle zákona z roku 1990 rada národního výboru nejdéle 70 dnů před volbami. Pokud toto rozhodnutí rada neučinila ve stanoveném termínu, byl volen nejmenší možný počet zastupitelů podle velikostí kategorií obcí. Od roku 1994 došlo ke dvěma změnám. Rozhodnutí bylo odebráno radě a přiděleno končícímu zastupitelstvu, a to nejdéle 85 dnů před volbami. V roce 2000 došlo k úpravě změn postupů pro případ, že zastupitelstvo neurčilo velikost nově voleného sboru, a v takovém případě čítá nové zastupitelstvo stejný počet členů jako zastupitelstvo předchozí. V praxi volebních obvodů se užívají v poměrném systému většinové a disproporční účinky.¹⁷

3.2.6 Způsoby volby

V českých komunálních volbách se uplatňuje od roku 1919 poměrný volební systém označovaný jako listinný. Jeho hlavním znakem je užití kandidátních listin předkládaných volebními stranami voličům. Listinné volební systémy rozdělujeme do několika kategorií:

- 1) *Přísně vázané kandidátní listiny*, kde voliči není poskytnuta možnost změny pořadí osob ani možnost hlasovat pro kandidáty z různých listin. V tomto případě jsou mandáty kandidátům přidělovány výhradně dle pořadí určeného stranou, což umožňuje stranám kontrolu při výběru svých budoucích zastupitelů, stejně jako

¹⁷ BALÍK, S. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 92 – 95.

dochází k usnadnění zvolení reprezentantů jazykových a etnických menšin, žen aj. Tento systém a jeho užití je v současné době v komunálních volbách okrajový a výjimečný, setkáváme se s ním například v německé spolkové zemi Sársko nebo v některých rakouských spolkových zemích. U nás se užíval v době tzv. první republiky.

- 2) *Vázané kandidátní listiny* fungují na základě toho, že je pořadí kandidátů také určeno stranou, ale volič zde může udělovat své preference. Volebním systémem je stanovena nutná výše odevzdaných hlasů a je umožněno kandidátovi předběhnout díky preferencím své spolukandidáty. Voliči není umožněno přidělovat hlasy kandidátům různých stran, ale může alespoň částečně ovlivnit, kdo se stane z dané strany poslancem.
- 3) Posledním typem jsou *volné kandidátní listiny*, u kterých má také první vliv na vlastní výběr kandidátů nominující subjekt, ale volič má možnost si zvolit své kandidáty z různých stran. Následně jsou mandáty stranám přidělovány pomocí poměru preferencí udělených kandidátům strany, v jejím rámci především kandidátům s nejvíce získanými hlasy. V tomto přesném provedení u nás systém volné kandidátní listiny fungoval v českých komunálních volbách v letech 1990 – 1994, poté byl částečně upraven a byl stanoven podíl, kterého musí kandidát dosáhnout oproti průměru kandidátky, aby došlo ke změně jeho pořadí na vlastní kandidátce.

Problematika politické participace těsně souvisí s tím, jaké má volič při hlasování možnosti. Politická participace je zapojení členů politického systému tím, že se stávají podílníky na věcných a personálních rozhodnutích do politického rozhodování, díky čemuž tento proces přestává být záležitostí pouze úzké elity. Na komunální úrovni je politická participace spojena s přímým přenesením rozhodovacích kompetencí ze zastupitelského tělesa přímo na občany, nejčastěji v podobě věcných otázek u místního referenda. Dále může být zprostředkovanou participací např. i přímá volba starosty obce a případně i možnost panašování a kumulování. Panašování je proces, kdy volič vybírá kandidáty napříč jednotlivými kandidátkami dle svého uvážení ze všech kandidátních listin. Kumulování dává voliči možnost udělit jedinému kandidátovi více než jeden hlas, jehož množství je definováno zákonem. Zavedením panašování a kumulování mohou

občané více ovlivňovat složení zastupitelského orgánu. V Českém komunálním systému se institut kumulování neuzivá a panašování se provádí od roku 1990, kdy má každý volič přidělen přesný počet referenčních hlasů, kolik se volí členů zastupitelstva.

Jediný aspekt voleb, který neprošel od roku 1990 žádnou změnou, je technický průběh úpravy hlasovacího lístku. V každé municipalitě je voliči přidělen pouze jeden volební lístek, na němž jsou zastoupeny všechny kandidující strany v obci a seznam jejich kandidátů. Volbu lze provést třemi způsoby:

- 1) Na hlasovacím lístku může být voličem označena jedna volební strana, na které dává volič svůj hlas všem kandidátům.
- 2) Další možností je označení jednotlivých kandidátů u různých volebních stran, čímž volič přiděluje každému z nich jeden hlas.
- 3) Posledním způsobem je možná kombinace obou předchozích. Volič označí jednu volební stranu a u ostatních volených stran jednotlivé kandidáty, díky čemuž je přidělen hlas všem jednotlivě označeným kandidátům a z označené volební strany tolika kandidátům, kolik ještě zbývá do celkového počtu volených členů zastupitelstva po předchozím odečtení jednotlivě označených kandidátů, a to v pořadí uvedeném na kandidátní listině.¹⁸

3.2.7 Uzavírací klauzule

Uzavírací klauzule je charakteristikou poměrných systémů a jedná se o zákonem stanovenou hranici, kterou je politický subjekt povinen splnit překonáním, aby mohl být zařazen do procesů rozdělování mandátů. Uzavírací klauzule však neznamená tzv. přirozený práh, jenž je výsledkem součinností několika faktorů, především v podobě volební formule a velikosti volebního obvodu. Správně postavená klauzule znamená mimořádně fungující nástroj proti reprezentaci malých politických stran a vyloučení fragmentace zákonodárského sboru. V našem komunálním volebním systému až do roku 2001 uzavírací klauzule neexistovala.¹⁹ Od roku 2001 činí výše uzavírací klauzule 5 % z celkového počtu hlasů získaných ve volbách, děleného počtem volených členů zastupitelstva a násobeného vlastním počtem kandidátů strany. V případě, že by splnění

¹⁸ BALÍK S. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 95 – 97.

¹⁹ KREJČÍ, O. *Nová kniha o volbách*, s. 332.

klauzule nesplňovaly alespoň dvě kandidátky, je následně snižována hranice postupně o 1 % do doby, kdy dojde ke splnění těchto podmínek. Hodnota 5 % výšky uzavírací klauzule se projevuje především u větších zastupitelstev, v případě menších její váha nehraje zásadní roli, neboť její hodnota je nižší než zmíněný přirozený práh.²⁰

3.2.8 Volební formule

Volební formule je jednou z charakteristických proměnných listinných poměrných systémů a je způsobem převedení odevzdaných volebních hlasů mandátům. V odborné literatuře se rozlišuje volební formule na volení kvóty a volební dělitele. Volební kvóta je zajištěním minimálního počtu hlasů potřebného k zisku jednoho mandátu. Patří sem například Hareova kvóta, Hare-Nieamayerova formule, Droopova kvóta aj. Volební dělitel je předpokladem zisku křesla pro subjekt, který získal nejvyšší počet hlasů na mandát. Získané volební hlasy subjektu jsou postupně voleny řadou čísel a mandát je přidělen straně, která vykazuje aktuální nejvyšší průměr na mandát. Tyto systémy umožňují dělení všech mandátů hned v prvním kole. Patří sem například dělitelé: d'Hondtův, upravený d'Hondtův, Imeriali, Dánský apod. Kromě volební formule je zcela zásadní velikost volebních obvodů.²¹

3.2.9 Preferenční hlasování

Preferenční hlasování je jeden z možných projevů panašování těsně související s politickou participací a otázkami spojenými s touto problematikou. Preferenční hlasování bylo jednou ze zásadních charakteristik Českého komunálního volebního systému již v roce 1990. Kandidátní listiny byly pojmány zcela volně. Mandáty byly přidělovány pouze podle počtu získaných hlasů a nezáleželo vůbec na pořadí na kandidátce. Jednalo se v podstatě o systém volné kandidátní listiny. Volič tímto ovlivňoval velkou měrou složení zastupitelstva bez kontroly, kdo je bude reprezentovat. V roce 1994 byl sněmovnou nakonec přijat pozměňovací návrh zákona č. 152/1994 Sb., který je zachován dodnes.

²⁰ BALÍK, S. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 98 – 101.

²¹ BALÍK, S. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 101 – 104.

Pozměňovacímu návrhu je mandát přednostně přiznán tomu kandidátovi, který získal nejméně o 10 % průměrného počtu hlasů všech kandidátů zařazených na téže listině.²²

3.2.10 Předčasné volby

V komunálním volebním systému lze počítat s možností vypsání předčasných voleb, a to z nejrůznějších důvodů. V roce 1990 připadaly v úvahu pro předčasné volby následující situace:

- 1) Počet zastupitelstva se snížil o více než 1/3 oproti původnímu stavu bez možnosti náhradníků.
- 2) Klesl počet zastupitelů pod 5.
- 3) Došlo-li ke vzniku nové obce.
- 4) Došlo-li ke vzniku nové městské části.

Předčasné volby nemohly být již vyhlášeny v období třech měsíců před vypsáním řádným termínem voleb. Existovala pouze možnost dodatečných voleb z důvodu, kdy řádné volby nemohly proběhnout.

V roce 1994 došlo k drobné úpravě ohledně vyhlášení dodatečných voleb a roku 2001 byla znovu upravena problematika předčasných voleb. Od té doby rozlišujeme tyto typy voleb:

- 1) *Dodatečné volby* konající se pokud se volby z jakéhokoliv důvodu nekonalý (málo kandidátů).
- 2) *Opakované volby*, ke kterým dochází v případě, že je soud prohlásí za neplatné. V případě, že volební komise neodevzdala zápis o průběhu a výsledku hlasování, dochází k opakovanému hlasování (nikoliv celé volby včetně podávání listin atd.), ale uskuteční se pouze hlasovací akt.
- 3) *Nové volby* jsou obcí uspořádávány tehdy, dojde-li k poklesu počtu členů zastupitelů pod hranici stanovenou zákonem, vznikne-li nová obec, městská část nebo obvod, je-li rozpuštěno zastupitelstvo.

²² BALÍK, S. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 104 – 106.

Nejčastěji v minulosti docházelo k předčasným volbám z důvodu poklesu počtu členů zastupitelstva. Zákonem je definováno, že sníží-li se počet členů zastupitelstva o více než o polovinu původního počtu či pod 5 a nejsou-li k dispozici náhradníci, jsou vyhlášeny předčasné volby. Mandáty, které vzniknou mimořádnými volbami, platí pouze do konce řádného funkčního období, nikoli 4 roky. Díky této zákonné úpravě je termín komunálních voleb stálý. Náklady spojené s mimořádnými volbami jsou hrazeny ze státního rozpočtu.²³

3.2.11 Komunální politika

Úroveň komunální politiky nelze zkoumat jako jeden celek, protože nevykazuje jednotné rysy. Komunální politické systémy se dělí na čtyři typy dle jejich velikosti:

- 1) *Nejmenší obce* – velikost těchto obcí je dána počtem obyvatel, který nepřesahuje počet 1 700 obyvatel. Pro tento politický systém je typické, že zde kandidují převážně nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Politické strany v těchto obcích hrají okrajovou roli a mají zanedbatelný počet členů. Pro malé obce je typické, že tradiční politické strany, mezi které patří KDU-ČSL nebo KSČM, vystupují spíše na spolkové úrovni než na politické bázi. Kandidatura za tyto strany bývá považována za nepřilíš populární, protože často převládá názor obecních představitelů, že nezáleží na politickém stranictví. Z tohoto důvodu je v malých obcích většina kandidátů do politických stran pouze nezávislími kandidáty a ke svým stranám se nehlásí. Výsledkem komunálních voleb v nejmenších obcích zpravidla bývá vláda nezávislých kandidátů v nejrůznějších podobách. Členství v politických stranách bývá v malých obcích pojímáno jako zdroj politikaření a obecních nesvárů. Nezávislí kandidáti jsou naopak spojováni s ochotou spolupráce a pracovitosti při komunální politice.
- 2) *Obce menší střední velikosti* – mezi tyto obce se řadí obce, které mají počet obyvatel 1 701 až 9 000. V obcích této velikosti je nahaně poměr sil mezi politickými stranami a mezi nezávislími kandidáty. Pro obce menší střední velikosti platí, že politické strany neprojevují přílišnou aktivitu a voliči kandidáty volí především dle jejich osobností. Kandidátní listiny jsou stavěny na leaderech, kteří svým jménem

²³ BALÍK, S. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 106 – 111.

zajišťují úspěch pro stranu při komunálních volbách. Zbytek kandidátní listiny je doplněn řadovými členy politických stran, kteří na politické sféře nejsou příliš aktivní.

- 3) *Obce větší střední velikosti* – jsou charakteristické počtem obyvatel v rozmezí 9 001 až 45 000. Ve větších středních obcích již nekandidují nezávislá sdružení, protože jsou jejich kandidátní listiny zajištěny regionálně-komunální politickou stranou či lokálně-komunální stranou. Politické strany na této komunální úrovni dosahují až sta členů. Funkční model politického systému větších středních obcí bývá označován jako polosoutěživý systém. Pro tento systém je typické obsazování exkluzivních postů vyplývajících z výsledků voleb. Snížená míra soutěživosti mezi volebními obdobími je důsledkem častého vzniku koalic. Z těchto exekutivních koalic je později volen starosta, jeho zástupci a městská rada. Předvolební koalice se zde vyskytují zcela výjimečně.
- 4) *Největší obce* – pro největší obce je charakteristický počet obyvatel nad 45 000. Typickým příkladem tohoto typu obce jsou územně členěná statutární města. V politickém systému největších obcí dominují politické strany. Nezávislí kandidáti a jejich sdružení již v tomto typu komunálního volebního systému nemají zastoupení. V největších obcích jsou typické jak předvolební koalice, tak zároveň i povolební koalice, které usilují o získání nadpoloviční většiny zastupitelských křesel a obsazení městské rady, primátora či starosty a jeho náměstků.²⁴

²⁴ JÜPTNER, P. *Komunální koalice a politické modely*, s. 80 – 101.

4 Obec Kunvald

4.1 Charakteristika obce Kunvald

Městys Kunvald o rozloze téměř 30 km² se nachází v severním cípu okresu Ústí nad Orlicí v Pardubickém kraji, 21 km severovýchodně od Ústí nad Orlicí a 6 km severovýchodně od města Žamberk, s nadmořskou výškou od 420 do 665 m. n. m.

Obec Kunvald spadá do oblasti Orlických hor a Podorlicka. Do severní části katastru městyse Kunvald zasahuje území Chráněné krajinné oblasti Orlických hor s blízkou přírodní rezervací Zemská brána v údolí řeky Divoké Orlice. Kunvaldem kromě řeky Rokytenky protéká středem obce také od severu k jihu Horský potok pramenící v lesích Zadního vrchu (665 m. n. m.). Horský potok spolu s dalšími přítoky lemuje místní Krejsův kopec, pod nímž se stéká s Rokytenkou. S ní již na žambereckém katastru ústí do Divoké Orlice.

Součástí městyse Kunvald je 6 samostatných přilehlých osad: Bubnov, Zaječiny, Kunačice, Končiny, Záhory a osada V Dole, které jsou územně spojené v jeden celek.

Osada Bubnov se rozkládá na kopci zvaném Zmrzlík, který je nejvyšším bodem kunvaldského katastru s výškou 603 m. n. m. Osada byla založena na místě původního panského Horského dvora, který později ztratil pro vrchnost význam. Horský dvůr byl později zrušen. Na jeho místě byla vystavěna vesnice Bubeneč (Bubnov) pojmenovaná podle hrabat z Bubna a Litic. Bubnov má v současné době celkovou rozlohu 165 ha a na jeho území je postaveno 12 domů.

Osada Zaječiny přiléhá na osadu Bubnov severním směrem na Bartošovice v Orlických horách. V této osadě stojí zděná kaple z konce 19. století nacházející se nedaleko Kurevny. Kurevna sloužila jako úkryt pro členy sekty Adamitů v roce 1550. Zaječiny se rozkládají na rozloze 140 ha se 13 domy.

Kunačice byly původně samostatná obec, která je dnes již součástí Kunvaldu. Nachází se v severní části katastru obce v místě zvaném U Modřínků. V dnešní době je tato část obce převážně využívána chalupáři k rekreaci. Kunačice mají celkovou rozlohu 260 ha a na jejich rozloze je celkem postaveno 18 domů.

Končiny jsou poměrně odlehlou částí obce Kunvald přiléhající k sousední vesnici Klášterec nad Orlicí. Končiny jsou největší osadou Kunvaldu s rozlohou 453 ha. Na Končinách se celkem nachází 42 domovních čísel.

Záhory o rozloze 199 ha jsou okrajovou osadou směrem na město Rokytnice v Orlických horách, která byla původně osídlena německým obyvatelstvem. Tato osada je od roku 1987 chráněným územím o rozloze 10 ha s 11 domy. Pro toto území je typický bohatý výskyt bledule jarní a ohroženého druhu orchideje, prstnatce májového, bodláku lopuchovitého a kuklíku potočního. Tato část obce dále volně přechází na osadu V Dole, pro kterou je typická Hubálkova lípa se čtyřmetrovým obvodem kmene a odhadovaným stářím 150 – 200 let, od roku 1995 byla vyhlášena památným stromem. Osada V Dole má rozlohu 157 ha, na které se nachází 15 domů.

Pro severní část katastru je typická vyšší nadmořská výška s drsnějším klimatem, tato část je z větší části vyplněna lesním porostem. Jižní část katastru je tvořena rovinnatějším terénem tvořícím zemědělskou krajinu.²⁵

4.2 Historie obce

Východní Čechy a podhůří Orlických hor byly osídleny již v neolitu a době bronzové. Důkazem jsou archeologické nálezy v poříčí řeky Divoké Orlice v nedalekých obcích Kunvaldu. V Kunvaldu byl nalezen železný hrot ze 7. stol. př. n. l. Území východních Čech bylo osidlováno od 6 stol. slovanskými kmeny, které byly potlačeny na přelomu tisíciletí Přemyslovci, kteří přerozdělovali svá území rodům kvůli kolonizaci. Tyto rody vystavěly na svých panstvích hrady Litice a Potštejn.

Za první písemnou zmínku v souvislosti s Kunvaldem je považován zápis z roku 1363 týkající se jmenování faráře Jana Petra z České Třebové na faru v Nekoři. Další zápis se týká dosazení faráře Václava ze Sudslavy na kunvaldskou faru v roce 1368. Před rokem 1389 přikoupil Boček z Kunštátu ves Kunvald ke svému Litickému panství a od těch dob byl jeho součástí. Od roku 1492 do roku 1563 byli Pernštejnové majiteli Litic a od nich později přešlo panství do majetku pana Mikuláše z Bubna, původem ze západních Čech, jenž nechal vystavět doulebský a žamberecký zámek, na které přestěhoval své panství. V roce 1815 toto žamberecké panství kupuje pan John Parish, původem z Irska, jehož rod je majitelem velkostatku až do současné doby. Žamberk byl od poloviny 19. stol. sídlem

²⁵ TREJTNAR, F. *Kunvald a Jednota bratrská*, s. 4 – 6.

hejtmanství, jehož základem bylo území bývalého panství, navíc rozšířeno o Králicko a Rokytnicko.

Přesný původ názvu obce Kunvald není úplně jasný, existuje řada možností vysvětlujících jeho vznik. Jednou z teorií je přenesení názvu obce osadníky z jejich původní vlasti. Dále by také název obce mohl vzniknout podle jména rytíře Kuny, který sídlil na nedalekém hradě Suchá a na blízké tvrzi nad Kunačicemi.

Kunvald se zapsal do historie národa jako významná historická obec. V roce 1457 zde našla svoje útočiště skupina lidí pod vedením Řehoře Krajčího, myšlenkově vycházejících z učení Petra Chelčického, a položila zde základ pro založení Jednoty bratrské, nové české církve. Kunvald byl v té době vypálen a téměř vylidněn, tudíž zde osadníci byli vítáni. Kunvald měl pro nové náboženské hnutí výhodnou polohu, jelikož se jednalo o zapadlou ves, která nebyla příliš na očích, tím pádem neprovokovala. Sbor se zde scházel v chalupě čp. 238 v místní roklině zvané „V Betlémě“, v níž se scházeli v dobách pronásledování bratří k nočním bohoslužbám. Prvním duchovním správcem Jednoty byl farář Michal ze Žamberku, který byl dlouhou dobu jediným knězem bratří Jednoty bratrské. K této komunitě se záhy začali přidávat obyvatelé sousedních vesnic a z malé sekty se pomalu tvořila nová církev, která se postupně stávala rozšířenou a vyvolávala nežádoucí pozornost vedoucí k pronásledování Jednoty bratrské. V roce 1467 se Jednota bratrská veřejně oddělila od římské církve. Král Jiří z Poděbrad zakázal ve své zemi krom katolíků a kališníků všechny ostatní církve nebo kacířské sekty. Bratr Řehoř, kněz Michal a další členové Jednoty bratrské byli zajati a mučeni. Vlivem pronásledování krále Jiřího byli bratři z Kunvaldu a okolí vyhnáni. Následným působištěm Jednoty bratrské se stala Litomyšl a Mladá Boleslav. V pozdějších dobách, kdy vstupovali do Jednoty bratrské šlechtici a vzdělanci, získala do svých řad mnoho významných osobností království českého a postupem času byla nejvýznamnější protestantskou církví u nás.²⁶

²⁶ TREJTNAR, F. *Kunvald a Jednota bratrská*, s. 7 – 11.

4.3 Demografická struktura obce

Podle statistických údajů bylo hlášeno k trvalému pobytu v městyse Kunvald k 31. 12. 2014 celkem 971 obyvatel, z toho 490 žen a 481 mužů. Střední stav obyvatel k 1. 7. 2014 byl 973, z toho 495 žen, 478 mužů.

Vývoj počtu obyvatel od roku 1989 do konce roku 2014 se pohyboval v rozmezí 1 062 až 971. Od roku 2009 má počet obyvatel klesající tendenci v souvislosti se záporným přirozeným přírůstkem a větším počtem vystěhovalých osob v posledních letech.

Tabulka č. 3: Vývoj počtu obyvatel od roku 1990 – 2014 v obci Kunvald

Rok	Počet obyvatel	Rok	Počet obyvatel
1989	1 062	2002	1 005
1990	1 030	2003	1 009
1991	1 032	2004	1 011
1992	1 049	2005	1 018
1993	1 054	2006	1 009
1994	1 048	2007	1 017
1995	1 045	2008	1 030
1996	1 040	2009	1 013
1997	1 049	2010	995
1998	1 046	2011	996
1999	1 040	2012	999
2000	1 016	2013	977
2001	1 008	2014	971

Zdroj: www.nasejmena.cz

V roce 2014 tvořili nejpočetnější skupinu obyvatel v obci občané ve věku 15 až 59 let, kterých zde žilo celkem 591. Nejméně zastoupenou skupinou obyvatel byli občané ve věkovém rozmezí 60 až 64 let, kterých zde žilo 67.²⁷

4.4 Sociální a ekonomická charakteristika obce Kunvald

4.4.1 Doprava

Obcí Kunvald prochází dvě hlavní trasy silnic. Tyto trasy spojují okolní přilehlá města Žamberk – Bartošovice v Orlických horách, Žamberk – Rokytnice v Orlických

²⁷ www.risy.cz

horách, které jsou důležité, jelikož 60 % občanů obce dojíždí za prací mimo území městyse Kunvald.

Obec je také dobře dostupná pro hromadnou dopravu zajišťovanou firmou ČSAD Ústí nad Orlicí, a. s. V katastru obce je celkem 12 autobusových zastávek. Firma ČSAD Ústí nad Orlicí zajišťuje dostatečnou četnost spojů pro místní obyvatelé nejen v pracovních dnech, ale i ve dnech pracovního volna a ve státních svátcích.

Městys Kunvald se v minulosti podílel na zajištění dopravní obslužnosti, což mělo negativní dopad po finanční stránce na rozvoj městyse. Od roku 2004 je dopravní obslužnost zajišťována z prostředků Pardubického kraje. Městys se pouze podílí na provozu sezonních cyklobusů v oblasti Orlických hor a Kralického Sněžníku, což má za následek přínos do rozpočtu obce díky cestovnímu ruchu.

Městys Kunvald poskytuje finanční prostředky z rozpočtu obce na údržbu pozemních komunikací, které jsou majetkem obce.

4.4.2 Bytová situace v obci

V roce 2011 naposledy proběhlo v obci Kunvald sčítání lidu domů a bytů. Dle dostupných dat je v obci celkem 260 trvale obydlených domů. Průměrné stáří trvale obydlených domů bylo 55 let. Celkem 69 domů v obci je využíváno k rekreaci. Bytový fond obce čítá v trvale obydlených bytech celkem 382 jednotek, ze kterých je celkem 320 trvale obydlených bytů nacházejících se v rodinných domech.²⁸

4.4.3 Zdravotnictví

Městys Kunvald provozuje v centru své obce lékařskou ordinaci vybavenou zdravotnickým zázemím, do které dojíždí jednou týdně obvodní lékař ze Žamberku. O víkendu zde provádí soukromou praxi lékař z Fakultní nemocnice Hradec Králové. Městys má zájem o zpřístupnění lékařské péče svým občanům, kteří bydlí často ve vzdálenějších a těžko dostupných osadách. Hlavně pro starší občany je problémem včasná dostupnost lékařské pomoci v případě potřeby. Další nejbližší dostupné zdravotní středisko se nachází v Žamberku a v Orlickoústecké nemocnici.

²⁸ www.vdb.czso.cz

4.4.4 Školství

Podle historických zápisů existovala v obci škola již v roce 1713. Sídliila v dřevěné chalupě blízko dnešní staré školy. Tato budova však brzy přestala vyhovovat svým účelům, proto zde byla v roce 1778 otevřena škola nová, ve které se vyučovalo až do roku 1837. Žáků neustále přibývalo, v jedné třídě bylo až 160 dětí, proto se někdy muselo vyučovat i ve stodole, která stála u školy. Postupem času byla i tato škola nezpůsobila a věkem zcela zchátralá. Žamberecká vrchnost neschválila stavbu nové školní budovy, a proto byla budova staré školy postupně přestavěna a rozšířena o další třídy, tudíž mohla fungovat již jako škola pětitřídní. V roce 1924 byl učiteli dán podnět pro výstavbu měšťanské školy z toho důvodu, že žáci z Kunvaldu museli navštěvovat měšťanské školy buď v Klášterci nad Orlicí, Žamberku nebo v Rokytnici v Orlických horách. V září 1927 se začalo vyučovat v 1. ročníku měšťanské školy v Kunvaldu, která se postupně rozšiřovala o další ročníky.

Později se opět začal projevovat nedostatek místa, proto k výuce sloužila i přilehlá sokolovna. Bylo proto nezbytné postavit novou školní budovu, kde by se mohli vyučovat žáci obecné i měšťanské školy. Výstavba budovy základní školy byla dokončena v roce 1930 a v září téhož roku byla otevřena. Na počátku tohoto školního roku zahájilo školní docházku 223 žáků.²⁹

Tato školní budova slouží žákům dodnes, v jejích prostorách probíhá úplný provoz základní školy, školy mateřské, školní jídelny a družiny. Škola je propojena s místní sokolovnou, která byla ke škole přistavěna. Základní školu v 9. ročnících navštěvuje nyní zhruba 80 žáků. Počet žáků avšak neustále klesá, proto se v posledních letech některé třídy slučují. Do místní základní školy dojíždějí žáci z Neratova, Bartošovic v Orlických horách, Žamberku a Rokytnice v Orlických horách. Pro žáky z Neratova a Bartošovic v Orlických horách je ZŠ Kunvald nejlépe dopravně dostupná. Žáci, kteří navštěvují kunvaldskou základní školu ze Žamberku či Rokytnice v Orlických horách sem nejčastěji dojíždí s rodiči, kteří pracují v místních firmách, nebo se jedná o problémové žáky. Pro tyto problémové žáky bývá výhodou malý kolektiv ve třídách.

Hlavním cílem městysu Kunvald je udržení úplné základní školy, proto každoročně částečně financuje její provoz ze svého rozpočtu. Součástí zmíněné příspěvkové

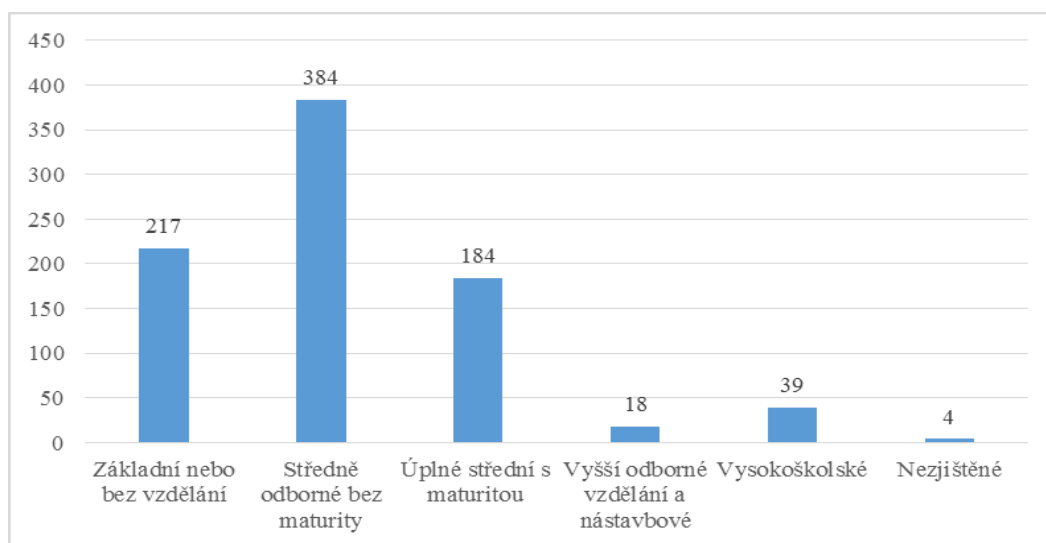
²⁹ TREJTNAR, F. *Kunvald a Jednota bratrská*, s. 79 – 81.

organizace je i mateřská škola. Mateřská škola má maximální kapacitu 40 dětí a od začátku školního roku 2010/2011 provozuje dvě třídy.³⁰

4.4.5 Vzdělání a zaměstnanost v obci

V obci Kunvald žilo k 1. 1. 2015 celkem 971 obyvatel. Tyto občany lze rozdělit ve věku od 15 let podle dosaženého vzdělání do 6 stupňů. Největší skupina čítající 384 osob jsou občané vyučení a se získaným středně odborným vzděláním bez maturity. Další skupinou je 217 osob se základním vzděláním včetně vzdělání neukončeného nebo bez vzdělání. Úplné střední vzdělání s maturitou má 184 občanů, vysokoškolského vzdělání dosáhlo 39 občanů, vyšší odborné a nástavbové vzdělání 18 občanů a nezjištěné vzdělání mají 4 obyvatelé městyse.

Graf č. 1: Dosažený stupeň vzdělání občanů Kunvaldu

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.risy.cz

Z celkového počtu 971 obyvatel bylo k 1. 1. 2015 celkem 505 ekonomicky aktivních obyvatel, z nichž bylo celkem 473 zaměstnaných a 32 obyvatel nezaměstnaných. Zaměstnané ekonomicky aktivní občany městyse Kunvald lze rozdělit podle odvětví, ve kterém pracují, na 7 skupin. Nejpočetnějším odvětvím je zemědělství, lesnictví a rybolov, v němž pracuje celkem 158 obyvatel obce. Druhou nejpočetnější skupinou jsou

³⁰ www.kunvald.info

obyvatelé zaměstnaní v průmyslu, celkem 123 občanů. Ve stavebnictví pracuje 50 lidí, ve školství a zdravotnictví 42 obyvatel. Dalším odvětvím, které zaměstnává 31 občanů městyse Kunvald, je obchod a opravy motorových vozidel. Poslední dvě skupiny tvoří 19 obyvatel zaměstnaných ve veřejné správě a 16 obyvatel pracujících v odvětví dopravy, pošty a telekomunikací.

Obecná míra nezaměstnanosti v České republice činila 6,8 % obyvatelstva, z toho 8 % ženy, 5,8 % muži. Podíl nezaměstnaných osob v okrese Ústí nad Orlicí byl v roce 2014 6,1 %. Počet nezaměstnaných obyvatel v roce 2014 v obci Kunvald byl 3,4 %, celkem 33 uchazečů o práci, z toho 18 žen a 15 mužů.³¹

4.4.6 Rozpočet obce

V České republice je tvorba a vedení obecního rozpočtu upravena zákony a vyhláškami Ministerstva financí. Místní zastupitelstvo každoročně projednává a schvaluje návrh rozpočtu na následující rok a zároveň zastupitelstvo schvaluje závěrečný účet za předchozí rok. Příjmy obce se rozlišují dle druhu na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace. Naopak mezi výdaje se řadí výdaje běžné a kapitálové. Běžné výdaje jsou prostředky určené ke každodennímu provozu obce. Mezi kapitálové výdaje patří investice do majetku obce, ze kterých by měla mít obec užitek i v letech následujících.

V letech 2000 – 2014 se příjmy obce Kunvald pohybovaly v rozmezí od 6 535 020 - 18 470 650 Kč. Výdaje během tohoto období se pohybovaly od 5 658 040 – 21 770 720 Kč.³² Výsledkem rozdílu rozpočtu obce při jeho příjmech a výdajích je výsledný schodek nebo přebytek. Nejvyšší schodek obce byl za sledované období v roce 2010 a činil 3 300 000 Kč. Obec Kunvald se do tohoto schodku dostala kvůli přestavbě centra obce. Nejvyšší přebytek za dané období byl v roce 2013 a činil 2 575 211 Kč. Výdaje obce Kunvald jsou z velké části vynaloženy na dopravu a místní komunikace, na provoz ZŠ a MŠ Kunvald, na životní prostředí, komunální služby, správu obce a chod organizací.

³¹ www.risy.cz

³² www.rozpocetobce.cz

Tabulka č. 4: Rozpočet obce Kunvald od 2000- 2014 (v Kč)

Rok	Příjmy				Výdaje			Schodek/ Přebytek	
	Daňové	Kapitálové	Nedaňové	Dotace	Celkem	Běžné	Kapitálové		Celkem
2000	3 988 890	847 740	987 840	710 550	6 535 020	5 320 350	1 299 010	6 619 360	-84 340
2001	4 757 260	245 000	1 476 120	327 530	6 805 910	4 585 800	1 072 240	5 658 040	1 147 870
2002	5 303 490	148 140	1 486 520	1 607 550	8 545 700	4 810 830	3 750 600	8 561 430	-15 730
2003	5 553 670	666 000	298 370	5 120 170	11 038 810	9 651 200	2 547 610	12 198 810	-1 160 000
2004	6 108 400	52 880	354 200	5 213 400	11 728 880	9 954 570	1 221 960	11 176 530	552 350
2005	6 831 750	26 000	244 750	1 040 290	8 142 790	6 401 470	2 619 850	9 021 320	-878 530
2006	8 731 760	392 220	169 860	497 610	9 791 450	6 579 800	998 570	7 578 370	2 213 080
2007	6 756 190	221 410	227 350	452 610	7 657 660	8 109 070	878 300	8 987 370	-1 329 710
2008	9 609 500	80 450	278 930	807 700	10 776 580	8 248 240	1 260 080	9 508 320	1 268 260
2009	8 291 280	18 970	318 570	5 412 820	14 041 640	7 629 460	7 073 500	14 702 960	-661 320
2010	8 713 060	28 620	259 260	9 469 710	18 470 650	7 734 270	14 036 450	21 770 720	-3 300 070
2011	8 759 810	30 000	332 630	7 592 090	16 684 530	7 439 250	7 007 520	14 446 770	2 237 760
2012	8 750 360	1 870	471 710	1 841 220	11 065 164	7 196 790	3 569 850	10 766 640	298 524
2013	10 820 067	4 029	233 704	1 608 220	12 666 020	7 925 109	2 084 701	10 009 810	2 656 210
2014	9 130 000	5 000	135 000	6 415 097	15 685 097	9 874 662	3 280 560	13 155 222	2 529 875

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.kunvald.info a www.rozpocetobce.cz

4.4.7 Shrnutí sociálních a ekonomických charakteristik obce Kunvald

Mezi stěžejní socioekonomické ukazatele obce Kunvald se řadí otázky zabývající se dopravou, bytovou situací v obci, zdravotnictvím, školstvím vzdělání a zaměstnanosti v obci a rozpočtu obce. Tyto socioekonomické ukazatele se zásadně odrážejí na fungování místní samosprávy, protože zajištění jejich řádné funkce je hlavní náplní práce místních zastupitelů, výborů a komisí. Nejzásadnějším bodem z těchto prvků je tvorba a vedení rozpočtu obce, neboť správné rozvržení finančních prostředků je zcela zásadní pro chod obce. V posledních letech mezi nejpodstatnější a zároveň finančně nejnáročnější patří zajištění chodu základní a mateřské školy v obci Kunvald, údržba komunikací, správa obce, životní prostředí a komunální služby.

4.5 Veřejný život a kultura

Domek Na Sboru

Nejvýznamnější kulturní památkou obce je Domek Na Sboru, ve kterém je vystavena expozice týkající se historie Jednoty bratrské. Na Domku Na Sboru se pořádají malé koncerty, výstavy obrazů a podobné aktivity, které ničím nenarušují jeho historické prostředí.

Knihovna

V obci se od roku 1882 provozuje Obecní knihovna, která odborně spolupracuje s Městskou knihovnou Žamberk, čímž je zajištěna metodická pomoc a výměna knižního fondu. Obecní knihovna sídlí v budově sokolovny, v roce 2001 zde byla vybudována veřejná internetová stanice.

Výstavy

V sále sokolovny jsou každoročně městysem pořádány tradiční podzimní výstavy. V posledních letech tyto výstavy čelí velkému zájmu nejen mezi místními obyvateli. Tyto výstavy jsou založeny jako prodejní či benefiční.

Památky

V Domku Na Sboru je obcí provozováno muzeum Jednoty bratrské. Nedaleko byla roku 1910 postavena socha Jana Amose Komenského, vyhotovená O. Fiedlerem a J. Svobodou. Další památkou je pozdně barokní kostel sv. Jiří s trojboce uzavřeným presbytářem a hranolovou věží v průčelí z roku 1771.

Na území městyse Kunvald se nalézají mnoho dalších drobných historických a kulturních památek: sochy svatých – socha sv. Jana Nepomuckého, socha Panny Marie, socha sv. Anny a rodiny Kristovy, kapličky v osadách. Díky tomu byl městyse Kunvald označen jako obec s mimořádnými hodnotami z památkového hlediska.

4.5.1 Spolky a organizace

MO Český rybářský svaz

Místní rybářský spolek byl založen dne 15. 2. 1921 a hospodaří na pstruhovém revíru v katastru obce na řece Rokytenka od hranic katastru u Keprtova mlýna až po Cikánský mlýn v Rokytnici v Orlických horách. Dále hospodaří na říčce Teplice a Horském potoce, v kterých se chovají pstruzi, lipani a úhoři. V roce 1970 se rybářský spolek rozhodl úpravou zdevastovaného starého koupaliště z první republiky vybudovat rybníček. Upravili přítok vody, postavili novou výpusť, vybrali bahno a zkulturnili okolí rybníka, aby zde v roce 1971 uspořádali první rybářské závody pro místní rybáře. Rybářské závody spojené s večerní zábavou získaly tradici a jsou provozovány dodnes.

V místní organizaci je v roce 2016 registrováno 42 členů, kteří věnují veškeré své úsilí pro rozkvět tohoto sportu a pro toulky přírodou s udicí v ruce.³³

Včelařský spolek v Kunvaldu

V Kunvaldu byl založen první včelařský spolek dne 14. 10. 1894. Dle kunvaldské kroniky císař František Josef I. povolil roku 1896 včelařskému spolku v Kunvaldu míti na razítku znak České země. Nynější organizace čítá v roce 2016 32 členů starajících se o celkem 213 včelstev.³⁴

Sokol Kunvald

Dne 14. 4. 1882 se sešli místní občané za účelem založení hasičsko-tělocvičné jednoty sokol Kunvald, kde si zvolili svého předsedu. Spojení spolků sokolu a hasičů se v budoucnu příliš neosvědčilo, neboť byla tělovýchovná jednota značně opomíjena. Oba spolky se dohodly a spolek byl přejmenován na Sbor dobrovolných hasičů v Kunvaldu, jehož jméno nese dodnes. Roku 1919 byla oficiálně založena Tělocvičná jednota Sokol v Kunvaldu, do které se přihlásilo 51 členů.

Sokol vybavil pronajatou Müllerovu tělocvičnu náradím, provozoval zde divadelní hry, konal tu přednášky a šířil sokolský tisk. Jednota se postupně rozšiřovala, zaváděla různé odbory, díky kterým sháněla finanční prostředky a ze kterých byla s celkovými

³³ www.kunvald.info

³⁴ www.kunvald.info

náklady 520 tis. Kč postavena nová kunvaldská sokolovna. Od roku 1922 měla jednota trvale přes 100 členů.

V době totalitního režimu bylo sokolské hnutí zakázáno, budova sokolovny však byla využívána ke sportovním a kulturním účelům pod vedením ČSTV pro občany obce. Obecní kroniky popisují činnosti Sokola v jeho počátcích, dále až po jeho znovuoobnovení v roce 1992.³⁵

Sbor dobrovolných hasičů v Kunvaldu

Dne 11. 3. 1982 je doložena výzva Obecního úřadu v Kunvaldu o založení hasičské jednoty. Tento vzácný dokument je v místní organizaci dochován. Hasičsko-tělovýchovná jednota Sokol Kunvald byla založena 14. 4. 1982 a k témuž dni byl zvolen prozatímní výbor, jenž měl za úkol vypracovat stanovy spolku. Hasičská jednota podléhala Župě sokolské, z které roku 1891 vystoupila a roku 1901 vstoupila do České hasičské župní jednoty Orlického pohoří. Název jednoty byl přeměněn na Sbor dobrovolných hasičů. Sbor dobrovolných hasičů Kunvald registruje 88 členů, z čehož je 49 mužů, 17 žen a 22 dětí. Všichni dobrovolní hasiči v obci Kunvald navazují na práci svých předků v organizaci a chrání tím majetek svých spoluobčanů před požáry a zároveň působí ve veřejném a společenském životě v obci.

Při rekonstrukci místní sokolovny v roce 2002 byla z útroh pískovcového kvádrů označeného letopočtem 1920 vyjmuta skleněná láhev se zapečetěným víčkem. V láhvi byly objeveny dvě listiny, kde jednou z nich byl pamětní list Sokola a druhou pamětní list Sboru dobrovolných hasičů zapsaný při pokládání základního kamene sokolovny v Kunvaldu. Tyto vzácné listiny jsou k nahlédnutí občanům uloženy na místním obecním úřadě.³⁶

³⁵ www.kunvald.info

³⁶ www.hasicikunvald.cz

Obrázek č. 1: Pamětní list Sokola a pamětní list Sboru dobrovolných hasičů Kunvald

Zdroj: www.hasicikunvald.cz

Další organizace

Dalšími spolky provozující svou činnost jsou místní fotbalový oddíl AFK Kunvald hrající okresní přebor a šachový oddíl Kunvald, který s počtem 10 členů provozuje svou činnost na krajské úrovni. Dále se zde za svými zájmy pravidelně scházejí členové MO ČSZ, Myslivecké sdružení Kunvald a Junák.

4.5.2 Místní tisk a webová prezentace obce

Obecní úřad městyse Kunvald informuje občany obce o místním dění každé dva měsíce prostřednictvím časopisu Kunvaldský poledník. V tomto periodiku redakce popisuje obecní aktivity, seznamuje občany se záměry úřadu městyse, zveřejňuje příspěvky místních občanů i chalupářů a uveřejňuje zápisy ze starých kronik. První číslo Kunvaldského poledníku vyšlo dne 6. prosince 1991 v nákladu 250 výtisků.

Městys Kunvald prezentuje dění v obci, vyhlášky, územní plány, dotační programy, informace o zájmových organizacích a různé další informace na svých webových stránkách. Dále na jeho webových stránkách můžeme nalézt údaje o historii obce a veškeré významné události pojednávající o životě v obci.

5 Komunální volby v obci Kunvald

5.1 Samospráva v obci po roce 1989

V listopadu roku 1989 byla v Praze na Národní třídě studentská pietní demonstrace, která byla zcela nesmyslně a krutě napadena příslušníky SNB Ministerstva vnitra. Tento brutální čin šokoval celou naši veřejnost, jelikož došlo k velkému počtu zraněných demonstrujících.

Většina národa nesouhlasících s totalitním režimem u nás se začala sdružovat v Občanském fóru (OF) v Čechách a Veřejnosti proti násilí (VPN) na Slovensku. Ve dnech 25. a 26. listopadu 1989 manifestovaly statisíce našich spoluobčanů ve velkých městech na podporu požadavku OF a studentů. V zájmu obnovení občanské a mravní odpovědnosti každého jednotlivce vyzvali stávkující studenti všechny spoluobčany k aktivní účasti na generální stávce dne 27. listopadu 1989 za podporu jejich požadavků. Stávka byla zahájena houkáním sirén a klaksonů aut.

Několik kunvaldských občanů se zúčastnilo manifestace na náměstí v Žamberku, někteří stávkovali přímo na pracovištích. Ve městech i na vesnicích se začaly objevovat různé letáky na podporu obnovy naší společnosti. Stávající ředitel kunvaldské základní školy zakládá hnutí OF i v Kunvaldu. První veřejná schůze se konala 1. 12. 1989 v místní sokolovně, na které se sešlo asi 300 kunvaldských občanů. OF pozvalo na tuto schůzi i studenty z pražských vysokých škol, kteří občanům obce dokonale přiblížili atmosféru v Praze. Hlavními mluvčími OF v naší obci byli zvoleni ředitel ZŠ Jaroslav Jakubec, MVDr. Jaromír Bílek a Gustav Rusz.³⁷

Po generální stávce měly události rychlý spád a na konci listopadu schválilo Federální shromáždění ČSSR změnu Ústavy ČSSR vypuštěním článku o vedoucí úloze KSČ a doporučilo urychleně předložit prezidentu republiky návrhy na rekonstrukci vlády za účasti jiných politických stran a nestraníků. Prezident Gustav Husák dne 10. 12. 1989 jmenoval nové členy vlády a po jejich jmenování odstoupil z funkce prezidenta republiky. Dne 29. 12. 1989 byl stanoven den voleb nového prezidenta naší republiky, kterým se později stal Václav Havel.

³⁷ Kronika obce Kunvald, s. 132 – 138.

Další velkou událostí v celé naší zemi i v naší obci byly svobodné parlamentní volby do sněmovny. V Kunvaldu se konala veřejná předvolební schůze 1. 6. 1990, pořádaly ji společně politické strany Křesťanská demokratická unie (KDU), Spojenectví zemědělství a venkova a OF. Přestože volby byly dobrovolné, kunvaldští občané k nim přistoupili zcela zodpovědně a ze 728 kunvaldských voličů se k volbám dostavilo 714 voličů. Platných hlasů bylo 713, čímž dosáhli 98,07% účasti. Volby suverénně vyhrálo Občanské fórum. Na druhém místě se umístila KDU, na místě třetím strana Spojenectví zemědělství a venkova na místě posledním KSČ. Následně byl vyhlášen 24. listopad 1990 jako termín pro komunální volby do obecních zastupitelstev.

5.2 Komunální volby v obci Kunvald v roce 1990

V období před prvními porevolučními komunálními volbami působil 15 let ve funkci předsedy národního výboru člen KSČM pan Václav Brůna z Rokytnice v Orlických horách. Po jeho odchodu do starobního důchodu se konaly doplňkové volby dne 1. 1. 1989, ve kterých zvítězil Ing. Eduard Dvořák ze Žamberku. Ing. Dvořák byl bez politické příslušnosti, ale z Kunvaldu pocházel a pro jeho schopnosti byl osloven, aby funkci předsedy národního výboru vykonával.

Komunální volby v České a Slovenské Federativní Republice se konaly v roce 1990 ve dnech 23. a 24. listopadu. V obci Kunvald bylo pro konání voleb do obecního zastupitelstva vše připraveno, hlasovací lístky i kandidátky byly vytištěny. Týden před komunálními volbami se v obci konala veřejná schůze, na které vystoupil tehdejší předseda národního výboru Ing. Eduard Dvořák, kde sdělil, že stahuje svou kandidaturu pro komunální volby. Důvodem stažení jeho kandidatury bylo zjištění, že v dané době neměl nahlášeno trvalé bydliště v obci nejméně 45 dnů před volbami, což bylo v rozporu s volebním zákonem č. 135/1982 Sb. Celou obec tato zpráva zaskočila, jelikož občané měli zájem, aby jejich obec rozkvétala a současný předseda národního výboru byl jediným a ideálním kandidátem pro tuto činnost. Hledalo se tedy východisko, jak tuto situaci vyřešit. Jedinou možností bylo zmaření voleb, avšak v dané situaci to bylo možné pouze odstoupením tolika kandidátů, aby jich na kandidátce zbylo méně, než bylo předepsaných mandátů, tzn. méně než 13. Díky obecnému zájmu a spolupráci kandidátů se to podařilo. Svou kandidaturu stáhlo 29 z 34 kandidujících před uplynutím doby k možnému

odstoupení z volební kandidátky. Výsledkem toho bylo, že se komunální volby v Kunvaldu v listopadu roku 1990 nekonaly.³⁸

Obec Kunvald se tímto činem dostala do povědomí celé republiky, probíralo se to na rozhlasových stanicích, zprávy se objevily i v novinách. Tuto událost medializoval Přemysl Šrámek, který byl redaktorem Československého rozhlasu. Přemysl Šrámek byl přítelem stávajícího předsedy výboru a měl v obci Kunvald chalupu. Pro tento čin neměli všichni obyvatelé obce Kunvald pochopení a podali stížnost na Českou volební komisi, že v obci došlo k maření voleb a porušení volebního zákona. Následkem toho byly výslechy jednotlivých kandidátů, avšak bylo zjištěno, že v žádném z případů nebyl volební zákon porušen a k záměrnému maření voleb nedošlo.³⁹

Nový termín voleb pro komunální volby v obci Kunvald byl stanoven na sobotu 26. 1. 1991. Volby se konaly podle platných předpisů zákona o volbách do zastupitelstev v obcích ze dne 5. září 1990, který byl vyhlášen Českou národní radou. Volby se konaly na základě obecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním s volebním obdobím zastupitelstva na čtyři roky. Kunvald je obcí řadící se mezi obce do 3 000 obyvatel, kde je stanoven počet zastupitelů od 7 do 13 členů. V Kunvaldu bylo rozhodnuto volit 13 členů obecního zastupitelstva a byl vytvořen seznam voličů, který čítal celkem 726 občanů. Jednotlivé politické subjekty delegovaly dva členy do místní volební komise. Jednotlivé strany připravily své kandidátní listiny se svými kandidáty, jejichž počet nesměl překročit počet členů zastupitelstva. Pro volby byly vytištěny hlasovací lístky dle předepsaného vzoru a jednotliví kandidáti byli seřazeni do sloupců dle přednosti. V komunálních volbách kandidovali tyto politické strany: Politické hnutí členů ZD, Československá strana lidová, Sdružení nezávislých kandidátů, Občanské fórum, Komunistická strana Čech a Moravy.

³⁸ Kronika obce Kunvald, s. 154-182.

³⁹ Rozhovor č. 1: DVOŘÁK, E. Ústní sdělení.

Tabulka č. 5: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 1991

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	absolutní	v %		
Politické hnutí členů ZD	1 082	15,6	7	2
Československá strana lidová	1 611	23,22	6	3
Sdružení nezávislých kandidátů	1 451	20,92	13	3
Občanské fórum	2 640	38,06	11	5
Komunistická strana Čech a Moravy	151	2,17	2	0

Zdroj: Vlastní zpracování dle kroniky obce Kunvald

Počet členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Zapsaní voliči	Volební účast	Platné hlasy
13	1	726	85,26	619

Zdroj: Vlastní zpracování dle kroniky obce Kunvald

Komunálních voleb se zúčastnilo celkem 619 ze 726 voličů, což bylo 85,26 %. Sčítání hlasů pro jednotlivé strany se provádělo dle volebního zákona pomocí metody Sainte-Lague (obdoba systémů d'Hontova). Tato metoda je založena na předpokladu, že žádná politická strana nemůže získat mandát nebo další mandát, dokud jej nezískala jiná volební strana, která získala větší počet hlasů. Vlastní výpočet mandátů je proveden způsobem, že se výsledný počet platných hlasů každé volební strany dělí lichými čísly 1, 3, 5, 7. Výsledné podíly volebních stran se řadí podle jejich velikosti do stanoveného počtu mandátů, kterých je pro tuto obec 13. Pomocí tohoto způsobu byly přiděleny mandáty politickým stranám v obci Kunvald následně: Politické hnutí členů ZD – 2, Československá strana lidová – 3, Sdružení nezávislých kandidátů – 3, Občanské fórum – 5 a Komunistická strana Čech a Moravy – 0. Volební komise na závěr sepsala předepsaný zápis, který stvrdila podpisem všech členů.

Tabulka č. 6: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce v roce 1991

Kandidátní strana	Kandidát	Věk	Politická příslušnost	Jednotlivé hlasy
Politické hnutí členů ZD	Křen Jiří	38	PHČZD	309
Politické hnutí členů ZD	Vágnerová Miroslava	38	PHČZD	215
Československá strana lidová	Divíšek Slavomír	55	ČSL	404
Československá strana lidová	Kalousová Marie	41	ČSL	371
Československá strana lidová	Tobešová Marie	41	ČSL	258
Sdružení nezávislých kandidátů	Šejnoha Josef	41	SNK	240
Sdružení nezávislých kandidátů	Mlynář Oldřich	32	SNK	206
Sdružení nezávislých kandidátů	Píč Jaroslav	30	SNK	167
Občanské fórum	MVDr. Bílek Jaromír	33	OF	459
Občanské fórum	Ing. Dvořák Eduard	37	OF	450
Občanské fórum	Ing. Kopecký Miloš	28	OF	281
Občanské fórum	Ing. Paďour Josef	30	OF	239
Občanské fórum	Vágner Josef	27	OF	232

Zdroj: Vlastní zpracování dle kroniky obce Kunvald

Na první schůzi nového obecního zastupitelstva byl zvolen starosta a zástupce starosty. Starostou obce Kunvald byl zvolen Ing. Eduard Dvořák, jeho zástupcem MVDr. Jaromír Bílek. Vedením jednotlivých komisí byli pověřeni následující členové zastupitelstva: Revizní komise: předseda – Slavomír Divíšek, členové – Jaroslav Křivánek a Josef Trejtnar; Finanční komise: předseda – Ing. Miloš Kopecký, členové – Jaroslav Jakubec; Místní hospodářství: předseda – Ing. Josef Paďour, členové – Jaroslav Píč a Václav Kršek; Sociální komise: předseda – Miroslava Vágnerová, členové – Milena Suchodolová, Marie Tobešová; Stavební komise: předseda – Jiří Křen, členové – Jana Jedličková; Školní a kulturní komise: předseda – Marie Kalousová; Komise životního prostředí: předseda – MVDr. Jaromír Bílek, členové – Oldřich Mlynář.⁴⁰

5.3 Komunální volby v obci Kunvald v roce 1994

Komunální volby se v obci Kunvald v roce 1994 konaly ve dnech 18. a 19. listopadu. Probíhaly podle nového volebního zákona č. 152/1994 Sb. Předloženy byly kandidátní listiny těchto volebních stran a sdružení: SNK – Za naši obec –

⁴⁰ Kronika obce Kunvald, s. 200 – 247

8 kandidátů, SNK – Za zájmy občanů – 9 kandidátů a KDU-ČSL se 7 kandidáty. V seznamu voličů bylo ke dni 19. 8. 1994 zapsáno 776 voličů a později registrováno 735 voličů. Těchto voleb se zúčastnilo celkem 564 občanů, volební účast byla 76,7 %, což bylo o mnoho více ve srovnání s celostátní úrovní, která byla 62,26 %. V komunálních volbách v roce 1994 bylo voleno do obecního zastupitelstva v Kunvaldu celkem 11 zastupitelů. Z výsledků voleb vyšly 3 mandáty pro stranu SNK – Za naši obec, která obdržela celkem 1 560 volebních hlasů. Nejúspěšnější volební stranou těchto voleb v obci Kunvald byla SNK – Za zájmy občanů, která obdržela celkem 2 135 volebních hlasů a tím získala 5 mandátů v zastupitelstvu. KDU-ČSL získala ve volbách 1 434 volebních hlasů a obsadila 3 mandáty. V těchto komunálních volbách již nekandidoval tehdejší starosta obce Ing. Eduard Dvořák, který se rozhodl ukončit aktivity v komunální politice a nastoupil na pozici ředitele SOU v Žamberku.⁴¹

Tabulka č. 7: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 1994

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	absolutní	v %		
SNK – Za naši obec	1 560	30,42	8	3
SNK – Za zájmy občanů	2 135	41,43	9	5
KDU-ČSL	1 434	27,96	7	3

Zdroj: Vlastní zpracování dle kroniky obce Kunvald

Počet členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Zapsaní voliči	Volební účast	Platné hlasy
11	1	735	76,73	5 129

Zdroj: Vlastní zpracování dle kroniky obce Kunvald

Při veřejném zasedání nového obecního zastupitelstva ve složení Ing. Trejtnarová Jana, Křen Jiří, Zářecký Jaroslav, Ing. Kopecký Miloš, Ing. Paďour Josef, Bílek Pavel, Kršek Václav, Mihulka Jiří, Tomanová Marie, Vágnerová Miroslava a Kalousová Marie byl zvolen starostou obce Kunvald Ing. Kopecký Miloš a místostarostkou Ing. Trejtnarová Jana, kteří ve volbách získali nejvyšší počet hlasů. Nově zvolený starosta a místostarostka

⁴¹ Rozhovor č. 1: DVOŘÁK, E. Ústní sdělení.

byli mladí a odhodlaní lidé s vůlí postavit se výzvě a věnovat veškerý svůj volný čas a energii pro blaho obce.

Tabulka č. 8: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 1994

Kandidátní strana	Kandidát	Věk	Politická příslušnost	Jednotlivé hlasy
SNK – Za naši obec	Ing. Trejtnarová Jana	32	BEZPP	514
SNK – Za naši obec	Křen Jiří	41	BEZPP	376
SNK – Za naši obec	Zářecký Jaroslav	23	BEZPP	219
SNK – Za zájmy občanů	Ing. Kopecký Miloš	32	BEZPP	393
SNK – Za zájmy občanů	Ing. Paďour Josef	34	BEZPP	373
SNK – Za zájmy občanů	Bílek Pavel	46	BEZPP	346
SNK – Za zájmy občanů	Kršek Váslav	40	BEZPP	343
SNK – Za zájmy občanů	Mihulka Jiří	39	BEZPP	242
KDU-ČSL	Tomanová Marie	38	BEZPP	330
KDU-ČSL	Vágnerová Miroslava	41	BEZPP	277
KDU-ČSL	Kalousová Marie	45	KDU-ČSL	216

Zdroj: Vlastní zpracování dle kroniky obce Kunvald

5.4 Komunální volby v obci Kunvald v roce 1998

Komunální volby byly vyhlášeny na pátek 13. a sobotu 14. listopadu roku 1998. Uskutečnily se podle zákona č. 152/194 Sb. Oproti předchozím volbám byly sepsány kandidátní listiny stran: Sdružení nezávislých kandidátů a místních sdružení celkem na dvou kandidátkách 9 a 10 kandidátů, KDU-ČSL celkem 4 kandidáti, Česká strana sociálně demokratická s 1 kandidátem. Celkem se účastnilo 24 kandidátů. K těmto volbám bylo dohromady zapsáno 782 voličů, pro které bylo vydáno 453 obálek, z kterých bylo poté 451 odevzdaných. Z voleb vyšlo celkem 3 760 hlasů, volební účast byla 57,93 %. Do zastupitelstva bylo voleno opět 11 členů zastupitelstva.

Tabulka č. 9: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 1998

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	absolutní	v %		
SNK – míst. celkem	1 933	51,41	10	6
ČSSD	52	1,38	1	0
KDU-ČSL	590	15,69	4	2
SNK – míst. celkem	1 185	31,52	9	3

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

Počet členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Zapsaní voliči	Volební účast	Platné hlasy
11	1	782	57,93	3 760

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

Obě sdružení nezávislých kandidátů se umístily dle počtu hlasů na prvních dvou místech v komunálních volbách. První sdružení nezávislých kandidátů získalo celkem 1 933 hlasů, což bylo 51,41 % a získalo 6 mandátů. Druhé sdružení nezávislých kandidátů získalo celkem 1 185 hlasů, tzn. 31,52 %, z čehož pramenil zisk 3 mandátů. KDU-ČSL získalo celkem 590 hlasů, tedy 15,69 % a 2 mandáty v zastupitelstvu obce. ČSSD se umístilo na posledním místě se ziskem pouze 52 hlasů, tj. 1,38 % a nezískalo žádný mandát v zastupitelstvu.

Z voleb vzešlo nové zastupitelstvo skládající se ze zvolených kandidátů: Ing. Trejtnarová Jana, Vágner Josef, Ing. Paďour Josef, Rous Jiří, Ing. Lux Zdeněk, Křivánek Jaroslav, Kalousová Marie, Krejsová Marie, Ing. Kopecký Miloš, Reková Blanka a Rousová Věra. Starostou obce byl ve veřejném hlasování členů zastupitelstva opět zvolen Ing. Kopecký Miloš, místostarostkou Ing. Trejtnarová Jana. Opětovně zvolený starosta již neměl ve volbách takovou podporu, nicméně ostatní zastupitelé se o funkci starosty přímo ucházet nechtěli, z důvodu svých vlastních zaměstnání, ze kterých měli jisté vyšší příjmy a byli v nich v tu dobu nenahraditelnými.⁴²

⁴² Rozhovor č. 5: REKOVÁ, B., č. 7: URBANOVÁ, J. Ústní sdělení.

Tabulka č. 10: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 1998

Kandidátní strana	Kandidát	Věk	Politická příslušnost	Jednotlivé hlasy
SNK – míst. celkem	Ing. Trejtnarová Jana	36	BEZPP	387
SNK – míst. celkem	Vágner Josef	35	BEZPP	292
SNK – míst. celkem	Ing. Paďour Josef	38	BEZPP	254
SNK – míst. celkem	Rous Jiří	35	BEZPP	215
SNK – míst. celkem	Ing. Lux Zdeněk	36	BEZPP	181
SNK – míst. celkem	Křivánek Jaroslav	52	BEZPP	208
KDU-ČSL	Kalousová Marie	49	KDU-ČSL	198
KDU-ČSL	Krejsová Marie	42	BEZPP	166
SNK – míst. celkem	Ing. Kopecký Miloš	36	BEZPP	291
SNK – míst. celkem	Reková Blanka	41	BEZPP	178
SNK – míst. celkem	Rousová Věra	33	BEZPP	146

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

5.5 Komunální volby v obci Kunvald v roce 2002

V roce 2002 se v Kunvaldu konaly komunální volby ve dnech 1. a 2. listopadu, podle nového volebního zákona č. 491/2001 Sb. V obci Kunvald kandidovaly 4 volební strany: SNK – Společnými silami, SNK – Spojené úsilí, KDU-ČSL, SNK – Naše obec Kunvald, na jejichž kandidátkách bylo zapsáno celkem 32 kandidátů. Počet volených členů zastupitelstva v těchto komunálních volbách byl 11 a k těmto volbám bylo zapsáno 794 voličů. U voleb bylo odevzdáno celkem 4 881 platných volebních hlasů a volební účast se vyšplhala na 63,85 %.

Vítěznou stranou v komunálních volbách v obci Kunvald byla SNK – Společnými silami, která obdržela celkem 1 848 hlasů, tzn. 37,86 % z volebních hlasů a tímto v zastupitelstvu obsadila celkem 4 mandáty. Stejný počet mandátů v zastupitelstvu získala SNK – Spojené úsilí, která se ve volbách umístila na druhém místě a získala tak 1 526 volebních hlasů, což bylo celkem 31,26 %. Na třetím místě skončila SNK – Naše obec Kunvald, která u voleb obdržela 828 hlasů, tj. 16,96 % a v zastupitelstvu získala 2 mandáty. Poslední 11 mandát získala KDU-ČSL s 679 hlasy a 13,91 %, což bylo zatím nejméně za poslední 3 volební období v obci Kunvald, ve kterých zde strana kandidovala.

Tabulka č. 11: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 2002

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	Absolutní	v %		
SNK – Společnými silami	1 848	37,86	10	4
SNK – Spojené úsilí	1 526	31,26	10	4
KDU-ČSL	679	13,91	8	1
SNK – Naše obec Kunvald	828	16,96	4	2

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

Počet členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Zapsaní voliči	Volební účast	Platné hlasy
11	1	794	63,85	4 881

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

Po těchto komunálních volbách bylo jmenováno nové zastupitelstvo, do kterého byli zvoleni: Ing. Trejtnarová Jana, Rous Jiří, Ing. Friml Pavel, Ing. Paďour Josef, Mgr. Jurčanová Zdenka, Ing. Kopecký Miloš, Reková Blanka, Urbanová Jana, Ing. Musil Jiří, Štěpánková Marta a Jindra Jiří. Novým starostou obce byl zvolen Ing. Paďour Josef a místostarostkou Ing. Trejtnarová Jana. Jak bylo zmíněno již u předchozích voleb, neměl bývalý starosta Ing. Kopecký dostatečnou podporu v zastupitelstvu, jež byla odrazem jeho výsledků a pracovního úsilí, které jako starosta odváděl v obci Kunvald. Zastupitelé se před veřejnou schůzí o volbu starosty obce postupně scházeli u jednotlivých zvolených kandidátů a řešili spolu otázku nahrazení současného starosty. Ideálním starostou z pohledu všech by byla Ing. Trejtnarová, která se však nechtěla vzdát svého zaměstnání a pozice místostarostky jí vyhovovala. Další schopní kandidáti na pozici starosty obce pracovali v obci buď jako ředitelka ZŠ Kunvald, nebo podnikali, což je časově naplno zatěžovalo a práce v zastupitelstvu jim jako podíl na provozu obce dostačovala. Část zvolených zastupitelů nakonec našla řešení a přemluvila Ing. Paďoura, aby po veřejném hlasování přijal post starosty obce v Kunvaldu. V následujících dnech se konalo veřejné hlasování o volbu starosty obce v penzionu „U Lípy“, ze kterého vzešel nový starosta Ing. Paďour, což bylo velkým překvapením i pro samotného stávajícího starostu, jenž o tzv. tajné domluvě zastupitelů nevěděl. V pozdějších letech se tato tajná domluva zastupitelů ukázala jako správná,

neboť ve spolupráci s Ing. Trejtnarovou jako místostarostkou tvoří silnou dvojici a díky nim obec rozkvétá.⁴³

Tabulka č. 12: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 2002

Kandidátní strana	Kandidát	Věk	Politická příslušnost	Jednotlivé hlasy
SNK – Společnými silami	Ing. Trejtnarová Jana	40	BEZPP	342
SNK – Společnými silami	Rous Jiří	39	BEZPP	335
SNK – Společnými silami	Ing. Friml Pavel	47	BEZPP	258
SNK – Společnými silami	Ing. Paďour Josef	42	BEZPP	257
SNK – Spojené úsilí	Mgr. Jurčanová Zdenka	47	BEZPP	245
SNK – Spojené úsilí	Ing. Kopecký Miloš	40	BEZPP	210
SNK – Spojené úsilí	Reková Blanka	45	BEZPP	204
SNK – Spojené úsilí	Urbanová Jana	40	BEZPP	163
KDU-ČSL	Štěpánková Marta	23	BEZPP	166
SNK – Naše obec Kunvald	Ing. Musil Jiří	39	BEZPP	328
SNK – Naše obec Kunvald	Jindra Jiří	40	BEZPP	225

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

5.6 Komunální volby v obci Kunvald v roce 2006

Komunální volby v roce 2006 se v Kunvaldě uskutečnily ve dnech 20. a 21. října, kterých se opět účastnily 4 volební strany: SNK – Kunvald 2006 – celkem 9 kandidátů, SNK – Sdružení venkova – celkem 11 kandidátů, KDU-ČSL – celkem 10 kandidátů a SNK – Naše obec Kunvald – celkem 8 kandidátů. V seznamu voličů bylo zapsáno celkem 826 jmen. Volební účast u těchto voleb byla 65,13 %, která pramenila z celkem 5 168 volebních hlasů v obci.

V komunálních volbách v roce 2006 se kandidáti ucházeli o 11 zastupitelských křesel ve svém volebním obvodu. Z těchto voleb vyšla nejlépe SNK – Kunvald 2006 se získaným počtem 1 062 volebních hlasů, což bylo 34,09 % všech odevzdaných hlasů a získala celkem 4 mandáty. Druhou nejúspěšnější stranou se stala SNK – Sdružení venkova, která získala 1 522 hlasů, celkem 22,45 % a 3 mandáty. Třetí nejúspěšnější stranou byla SNK – Naše obec Kunvald, které voliči dali 1 177 hlasů, celkem 22,77 %

⁴³ Rozhovor č. 5: REKOVÁ, B., č. 6: TREJTNAROVÁ, J., č. 7: URBANOVÁ, J. Ústní sdělení.

a získali 3 mandáty v zastupitelstvu obce. KDU-ČSL získala stejně jako v minulých volbách 1 mandát v zastupitelstvu, který byl výsledkem 707 odevzdaných volebních hlasů, tj. 13,68 %.

Tabulka č. 13: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 2006

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	absolutní	v %		
SNK – Kunvald 2006	1 762	34,09	9	4
SNK – Sdružení venkova	1 522	29,45	11	3
KDU-ČSL	707	13,68	10	1
SNK – Naše obec Kunvald	1 177	22,77	8	3

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

Počet členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Zapsaní voliči	Volební účast	Platné hlasy
11	1	826	65,13	5 168

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

Nově vzniklé zastupitelstvo bylo obsazeno zvolenými kandidáty: Ing. Paďour Josef, Zářecká Petra, Ing. Kopecký Miloš, Ing. Rusz Roman, Vágner Josef, Celerová Miroslava, Kalous Jan, Tomanová Jaroslava, Musil Jiří, Mg. Jurčanová Zdenka, Ing. Friml Pavel. Chod obce pod vedením Ing. Paďoura se osvědčil, proto ho zastupitelé opětovně zvolili za starostu obce. Místostarostku Ing. Janu Trejtnarovou nahradila Miroslava Celerová, která byla zvolena z řad zastupitelstva. Ing. Jana Trejtnarová se v těchto komunálních volbách neucházela o mandát zastupitele z rodinných důvodů.

Tabulka č. 14: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 2006

Kandidátní strana	Kandidát	Věk	Politická příslušnost	Jednotlivé hlasy
SNK – Kunvald 2006	Ing. Paďour Josef	46	BEZPP	419
SNK – Kunvald 2006	Zářecká Petra	31	BEZPP	241
SNK – Kunvald 2006	Ing. Kopecký Miloš	44	BEZPP	222
SNK – Kunvald 2006	Ing. Ruzs Roman	34	BEZPP	171
SNK – Sdružení venkova	Vágner Josef	43	BEZPP	349
SNK – Sdružení venkova	Celerová Miroslava	36	BEZPP	211
SNK – Sdružení venkova	Kalous Jan	30	BEZPP	193
KDU-ČSL	Tomanová Jaroslava	42	BEZPP	184
SNK – Naše obec Kunvald	Ing. Musil Jiří	43	BEZPP	276
SNK – Naše obec Kunvald	Mgr. Jurčanová Zdenka	51	KDU-ČSL	258
SNK – Naše obec Kunvald	Ing. Friml Pavel	51	BEZPP	192

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

5.7 Komunální volby v obci Kunvald v roce 2010

Komunální volby v obci Kunvald byly vyhlášeny na pátek a sobotu 15. a 16. října roku 2010. Oproti předchozím létům byly sepsány kandidátní listiny pouze 3 stran: KDU-ČSL s celkovým počtem 6 kandidátů, SNK – Kunvald 2010 - 14 s celkovým počtem 10 kandidátů a SNK – Sdružení venkova s 8 kandidáty. Celkem tedy bylo zapsáno 24 kandidátů, kteří se ucházeli o 11 mandátů. K volbám bylo zapsáno 819 voličů, volební účast v těchto volbách dosáhla 61,29 % a bylo vybráno 4 826 platných hlasů.

Nejúspěšnější stranou těchto voleb byla SNK – Kunvald 2010 - 14, která získala 2 969 hlasů, tj. 61,52 % a stala se suverénním volebním leaderem, neboť získala 7 mandátů. Na druhém místě se umístilo SNK – Sdružení venkova, jež získalo 1 219 hlasů, tj. 25,26 % a obsadilo 3 mandáty. Zhruba se stejným výsledkem jako v minulých volbách se umístila KDU-ČSL, která získala 638 hlasů, tj. 13,22 % a 1 mandát v zastupitelstvu obce Kunvald.

Tabulka č. 15: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 2010

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	absolutní	v %		
KDU-ČSL	638	13,22	6	1
SNK – Kunvald 2010 – 14	2 969	61,52	10	7
SNK – Sdružení venkova	1 219	25,26	8	3

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

Počet členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Zapsaní voliči	Volební účast	Platné hlasy
11	1	819	61,29	4 826

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

Volbami bylo vytvořeno nové zastupitelstvo, ve kterém figurovali Ing. Paďour Josef, Ing. Musil Jiří, Ing. Trejtnarová Jana, Zářecká Petra, Kalous Jan, Mgr. Jurčanová Zdenka, Štumpf Eduard, Vágner Josef, Celerová Miroslava, Píčová Dana a Tomanová Jaroslava. Ing. Paďour se osvědčil a byl opětovně zvolen do funkce starosty obce Kunvald všemi 11 hlasy zastupitelů. Místostarostkou byla zvolena Ing. Trejtnarová Jana, která opět kandidovala toto volební období do zastupitelstva obce Kunvald.

Tabulka č. 16: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 2010

Kandidátní strana	Kandidát	Věk	Politická příslušnost	Jednotlivé hlasy
KDU-ČSL	Tomanová Jaroslava	46	KDU-ČSL	175
SNK – Kunvald 2010 - 14	Ing. Paďour Josef	50	BEZPP	413
SNK – Kunvald 2010 - 14	Ing. Musil Jiří	47	BEZPP	367
SNK – Kunvald 2010 - 14	Ing. Trejtnarová Jana	48	BEZPP	345
SNK – Kunvald 2010 - 14	Zářecká Petra	35	BEZPP	303
SNK – Kunvald 2010 - 14	Kalous Jan	34	BEZPP	278
SNK – Kunvald 2010 - 14	Mgr. Jurčanová Zdenka	55	BEZPP	293
SNK – Kunvald 2010 - 14	Štumpf Eduard	30	BEZPP	267
SNK – Sdružení venkova	Vágner Josef	47	BEZPP	274
SNK – Sdružení venkova	Celerová Miroslava	40	BEZPP	256
SNK – Sdružení venkova	Píčová Dana	47	BEZPP	138

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

5.8 Komunální volby v obci Kunvald v roce 2014

Komunální volby do zastupitelstva obce Kunvald byly vypsaný ve dnech 10. a 11. října roku 2014. V tomto roce bylo k volbám zapsáno celkem 805 voličů. Volební účast v těchto komunálních volbách činila 61,86 %, s celkem 4 913 odevzdanými hlasy pro nově volených 11 členů zastupitelstva.

V obci Kunvald byly opět sepsány 3 kandidátní listiny: SNK – Kunvald 2014 - 2018, SNK – Naše obec a KDU-ČSL. SNK – Kunvald 2014 - 2018 získala pro svých 11 kandidátů celkem 3 096 hlasů, tj. 63,02 % a stala se suverénním vítězem komunálních voleb. KDU-ČSL se v těchto komunálních volbách dostala poprvé na druhé místo, protože získala 985 hlasů, tj. 20,05 % a pro svých 11 kandidátů si vybojovala 2 mandáty. SNK – Naše obec skončila na třetím místě s 832 hlasy, tj. 16,93 % a 2 mandáty.

Tabulka č. 17: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 2014

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	absolutní	v %		
SNK – Kunvald 2014 – 2018	3 096	63,02	11	7
SNK – Naše obec	832	16,93	8	2
KDU-ČSL	985	20,05	11	2

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

Počet členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Zapsaní voliči	Volební účast	Platné hlasy
11	1	805	61,86	4 913

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

Z komunálních voleb v roce 2014 vzešlo následující zastupitelstvo: Ing. Paďour Josef, Ing. Trejtnarová Jana, Zářecká Petra, Ing. Musil Jiří, Tátoš Pavel, Vágner Roman, Mgr. Jurčanová Zdenka, Vágner Josef, Paďour Matouš, DiS., Bc. Gregušová Marta, DiS., Foglová Alena. Stejně jako v minulých volbách získal nejvyšší počet hlasů Ing. Paďour Josef a za svou obětavou práci pro blaho obce byl i opětovně zastupiteli zvolen starostou městyse Kunvald, kterému i nadále po volbách sekunduje jako místostarostka Ing. Trejtnarová Jana.

Tabulka č. 18: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 2014

Kandidátní strana	Kandidát	Věk	Politická příslušnost	Jednotlivé hlasy
SNK – Kunvald 2014 – 18	Ing. Paďour Josef	54	BEZPP	398
SNK – Kunvald 2014 – 18	Ing. Trejtnarová Jana	52	BEZPP	364
SNK – Kunvald 2014 – 18	Zářecká Petra	39	BEZPP	315
SNK – Kunvald 2014 – 18	Ing. Musil Jiří	51	BEZPP	288
SNK – Kunvald 2014 – 18	Tátoš Pavel	52	BEZPP	209
SNK – Kunvald 2014 – 18	Vágner Roman	35	BEZPP	274
SNK – Kunvald 2014 – 18	Mgr. Jurčanová Zdenka	59	BEZPP	281
SNK – Naše obec	Vágner Josef	51	BEZPP	222
SNK – Naše obec	Paďour Matouš, DiS.	25	BEZPP	175
KDU-ČSL	Bc. Gregušová Marta, DiS.	35	BEZPP	176
KDU-ČSL	Foglová Alena	44	BEZPP	146

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

5.9 Shrnutí výsledků komunálních voleb v letech 1991 – 2014 v obci Kunvald

Přehledné shrnutí volebních výsledků ve všech sedmi volebních obdobích komunálních voleb v obci Kunvald.

Tabulka č. 19: Výsledky voleb v obci Kunvald v rozmezí let 1991 – 2014

Rok	Počet volených členů zastupitelstva	Voliči v seznamu	Platné hlasy celkem	Název kandidátní listiny	Hlasy (v %)	Počet kandidátů	Počet mandátů
1991	13	726	619	Politické hnutí členů ZD	15,6	7	2
				Československá strana lidová	23,22	6	3
				Sdružení nezávislých kandidátů	20,92	13	3
				Občanské fórum	38,06	11	5
				KSČM	2,17	2	0
1994	11	735	5 129	SNK – Za naši obec	30,42	8	3
				SNK – Za zájmy občanů	41,43	9	5
				KDU-ČSL	27,96	7	3
1998	11	782	3 760	SNK – míst. celkem	51,41	10	6
				ČSSD	1,38	1	0
				KDU-ČSL	15,69	4	2
				SNK – míst. celkem	31,52	9	3
2002	11	794	4 881	SNK – Společnými silami	37,86	10	4
				SNK – Spojené úsilí	31,26	10	4
				KDU-ČSL	13,91	8	1
				SNK – Naše obec Kunvald	16,96	4	2
2006	11	826	5 168	SNK – Kunvald 2006	34,09	9	4
				SNK – Sdružení venkova	29,45	11	3
				KDU-ČSL	13,68	10	1
				SNK – Naše obec Kunvald	22,77	8	3
2010	11	819	4 826	KDU-ČSL	13,22	6	1
				SNK – Kunvald 2010 – 2014	61,52	10	7
				SNK - Sdružení venkova	25,26	8	3
2014	11	805	4 913	SNK – Kunvald 2014 – 2018	63,02	11	7
				SNK – Naše obec	16,93	8	2
				KDU-ČSL	20,05	11	2

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz a kroniky obce Kunvald

Komunistická strana Čech a Moravy kandidovala v komunálních volbách v obci Kunvald pouze jedno volební období, a to v roce 1990. Do zastupitelstva se jejím kandidátům po revoluci umístit nepodařilo, protože se na politické scéně vyskytly nové politické strany, kterým po pádu komunistické éry odevzdávali voliči své hlasy.

Naopak po revoluci sklídila největší zájem voličů politická strana Občanské fórum, z jejich kandidátní listiny vzešel nový předseda národního výboru obce Kunvald Ing. Dvořák. Další stranou, jež byla politicky aktivní pouze jednou v komunálních volbách v obci Kunvald, byla ČSSD, které se v roce 1998 také nepodařilo ve volbách uspět a nezískala žádný politický mandát. Ve všech volebních obdobích po revoluci kandidovaly v komunálních volbách v obci Kunvald politické strany nezávislých kandidátů, z jejichž listiny krom voleb v roce 1990 byl vždy zvolen starosta obce. Další stranou,

kteřá se účastnila všech komunálních voleb po roce 1990, byla Československá strana lidová později KDU-ČSL, poněvadž má křesťanství v obci silnou voličskou základnu.

5.10 Občanská participace

5.10.1 Volební účast

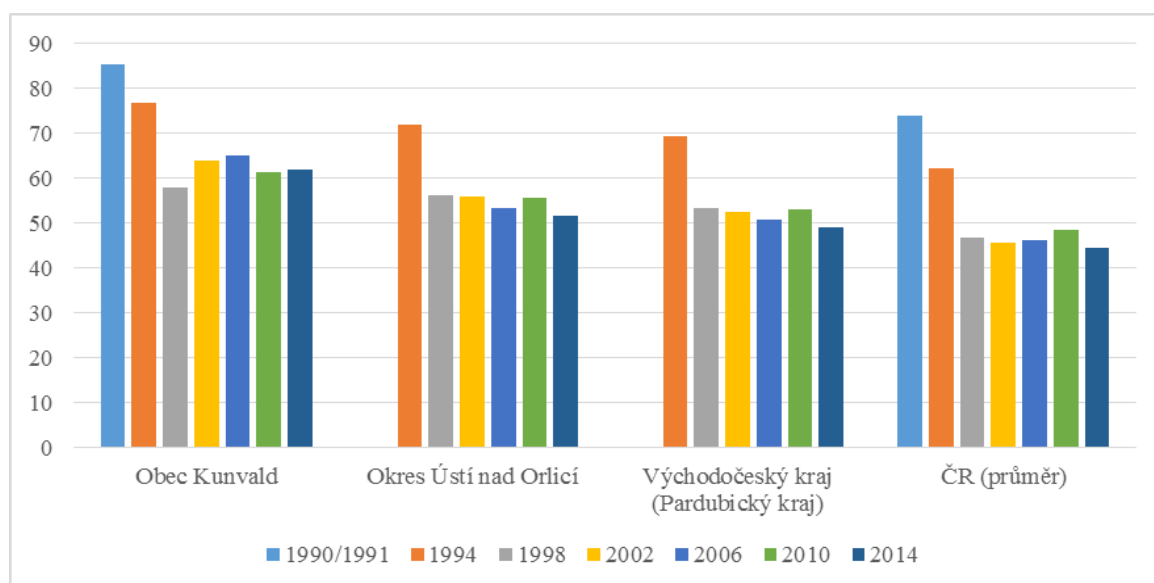
V následující tabulce a grafu je znázorněna volební účast v komunálních volbách v letech 1991 – 2014 v obci Kunvald v porovnání s komunálními volbami v celém okrese Ústí nad Orlicí, dále s volbami v celém Východočeském kraji (Pardubickém kraji) a v České republice.

Tabulka č. 20: Volební účast v komunálních volbách v jednotlivých letech (v %)

Oblast	Rok						
	1990/1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Obec Kunvald	85,26	76,73	57,93	63,85	65,13	61,29	61,86
Okres Ústí nad Orlicí	-	71,82	56,34	55,89	53,33	55,72	51,56
Východočeský kraj (Pardubický kraj)	-	69,37	53,23	52,37	50,65	53,11	49,17
ČR (průměr)	73,9	62,26	46,74	45,53	46,32	48,48	44,43

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

Graf č. 2: Volební účast v komunálních volbách v jednotlivých letech (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz

Z grafického znázornění je zřejmé, že volební účast v komunálních volbách v obci Kunvald v letech 1991 – 2014 výrazně převyšovala volební účast v okrese Ústí nad Orlicí, Východočeském kraji, ale i celorepublikový průměr. Volební účast v roce 1991 byla zhruba stejně vysoká jako v parlamentních volbách, přesná čísla nejsou dostupná na všech úrovních.

Nejvyšší volební účast byla v obci Kunvald v prvních dvou volebních obdobích po revoluci. Vysoká volební účast souvisela s mimořádným zájmem občanů o politiku po roce 1989 v celé České republice. V následujících letech se u voleb projeví obecná tendence snížení volební účasti ve všech obcích České republiky zhruba o 15 %. V komunálních volbách v obci Kunvald byl rozdíl mezi volbami v letech 1994 a 1998 dokonce necelých 19 %. V roce 2002 se volební účast v obci nepatrně zvyšuje a tato tendence pokračuje i ve volbách v roce 2006, kdy volební účast v obci dosahuje 65 %, čímž převyšuje o 20 % celorepublikový průměr. V letech 2010 a 2014 volební účast v obci opět nepatrně klesá na úroveň kolem 61,5 %, což znovu převyšuje celonárodní úroveň.

Volební účast v okrese Ústí nad Orlicí i Východočeském kraji převyšuje celorepublikový průměr od roku 1990 ve všech komunálních volbách. Nedosahuje však procentuální účasti komunálních voleb v obci Kunvald, což by se dalo vysvětlit tím, že občanům v menších obcích není lhostejné jejich nejbližší a dobře známé okolí. V obcích s vyšším počtem obyvatel se projevuje vyšší anonymita, a proto se lidé neúčastní voleb v tak hojném počtu.

5.10.2 Využití aktivního a pasivního volebního práva

Následující tabulka popisuje z hlediska pasivního volebního práva také strukturu kandidátních listin z hlediska věku a pohlaví kandidátů.

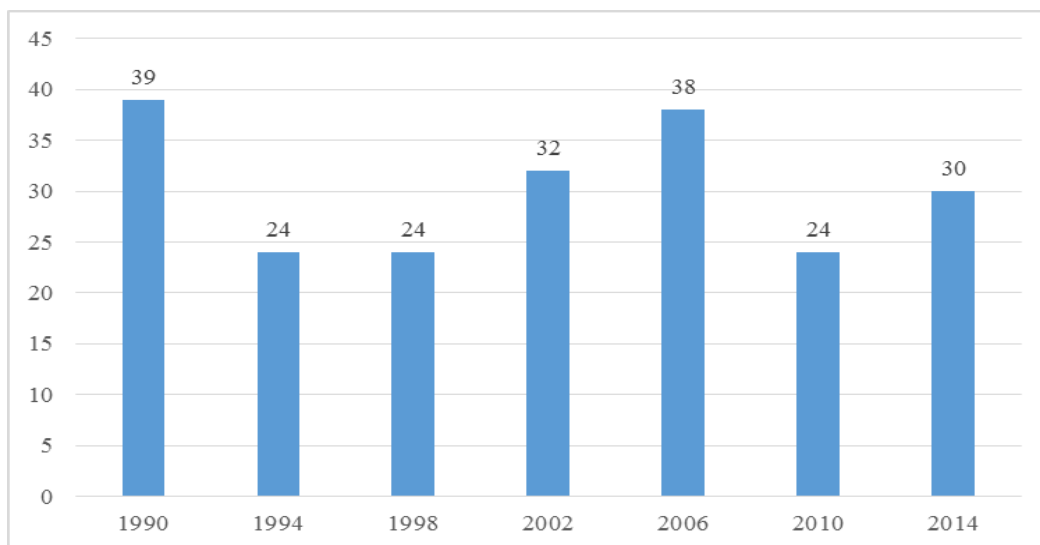
Tabulka č. 21: Aplikace aktivního a pasivního volebního práva

Typ	Rok						
	1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Kandidátní listiny	5	3	3	4	4	3	3
Počet kandidátů	39	24	24	32	38	24	30
Ženy	9	7	9	12	11	11	15
Muži	30	17	15	20	27	13	15
Kandidáti do 30 let	7	1	1	8	7	4	3
Kandidáti od 31 do 45 let	24	16	18	19	19	6	13
Kandidáti nad 46 let	8	7	5	5	12	14	14
Průměrný věk kandidátů	35,84	40,62	39,87	37,09	41,63	42,7	44,4
Počet volených zastupitelů	13	11	11	11	11	11	11
Zvolené ženy	3	4	5	5	4	6	5
Zvolení muži	10	7	6	6	7	5	6
Zastupitelé do 30 let	4	1	0	1	1	1	1
Zastupitelé od 31 do 45 let	8	9	9	8	7	3	4
Zastupitelé nad 46 let	1	1	2	2	3	7	6
Průměrný věk zastupitelů	36,23	37,36	39,36	40,18	41	43,54	45,18
Zapsaní voliči	619	735	782	794	826	819	805
Volební účast (v %)	85,26	76,73	57,93	63,85	65,13	61,29	61,86
Kandidáti/zastupitelé	3	2,18	2,18	2,91	3,45	2,18	2,73

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz a kroniky obce Kunvald

Počet kandidátních listin se v porevolučních komunálních volbách v obci Kunvald pohyboval v rozmezí od 3 do 5 kandidátních listin. Nejvíce kandidátních listin bylo v roce 1991, a to 5. V tomto roce zároveň v komunálních volbách kandidoval nejvyšší počet kandidátů – celkem 39. Počet zapsaných kandidátů v průběhu voleb kolísal v rozmezí od 24 do 39 osob, v průměru 30 kandidátů na volební období.

Graf č. 3: Počet kandidátů za jednotlivá volební období

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz a kroniky obce Kunvald

Ve srovnání z hlediska pohlaví na kandidátních listinách muži vždy převyšují kandidující ženy, až na výjimku v roce 2014, kdy kandidoval stejný počet mužů i žen. Průměrný počet mužů zapsaný na kandidátních listinách byl 19,57 oproti 10,57 zapsaných žen. Větší počet kandidujících mužů než žen se po volbách odráží i na počtu zvolených zastupitelů, kdy zvolení muži opět až na jednu výjimku převyšují zvolené ženy, v průměru bylo zvoleno 6,71 mužů oproti 4,57 žen. Závěrem můžeme participaci žen na politickém dění v obci Kunvald hodnotit jako dostatečnou.

Kandidáti do 30 let zabírají v komunálních volbách od roku 1991 do 2014 nejméně zastoupenou věkovou skupinu zapsanou na kandidátních listinách v rozmezí od 1 do 8 kandidujících voličů v průměru 4,42 v těchto volebních obdobích. Střední věková skupina od 31 do 45 let je nejčetněji zastupována, počet kandidátů se pohybuje v rozmezí od 6 do 24 zapsaných osob s celkovým průměrem 16,42 osob na kandidátní listinu. Další věkovou skupinou jsou kandidáti nad 46 let, kterých bylo zapsáno od 5 do 14 osob, v průměru 9,20. Průměrný věk kandidátů v komunálních volbách od roku 1991 – 2014 byl 40,30 let. Nejnižší průměrný věk zapsaných kandidátů do komunálních voleb byl v roce 1991 a činil 35,84. Nejvyšší byl v posledních volbách v roce 2014, v průměru 44,40 let na kandidáta. Postupně zvyšující se věk kandidátů do komunálních voleb se odráží i na zvyšujícím se průměrném věku zvolených zastupitelů, kdy opět nejnižší průměrný věk zastupitelstva byl v roce 1991 – 36,23 let a nejvyšší

v roce 2014, a to 45,18 let na zastupitele. Nejmenší zastoupení měli zvolení zastupitelé ve věku do 30 let, největší zastoupení bylo ve věkové skupině od 31 do 45 let.

Rozsah aplikace pasivního volebního práva nám udává index plurality, při kterém můžeme považovat stranický systém za pluralitní v případě, je-li tento index vyšší než 1. Index plurality byl v komunálních volbách v Kunvaldu v letech 1991 – 2014 v rozmezí 1,3 – 3. Nejvyšší hodnota indexu plurality dosáhla hodnoty 3 v roce 1998, což znamenalo nejvyšší participaci občanů v historii porevolučních komunálních voleb v obci Kunvald.

5.10.3 Kontinuita a diskontinuita

V následujících tabulkách je podrobně popsáno využití aktivního a pasivního volebního práva v komunálních volbách občany obce Kunvald v letech 1991 – 2014. V tabulce č. 21 je popsána četnost opakování kandidatury jednotlivých kandidátů do komunálních voleb. V tabulce č. 22 je popsána struktura kontinuity a délky působení jednotlivých zastupitelů v zastupitelstvech.

Tabulka č. 22: Kandidáti a jejich struktura

Rok	1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014	
Celkem kandidátů	39	24	24	32	38	24	30	
Kandidovali poprvé	-	16	14	20	13	4	11	
Celkem nových kandidátů 1991 – 2014							78	
	Rok	1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Kandidovali v některých předchozích volbách	2014							
	2010							12
	2006						16	13
	2002					17	12	10
	1998				9	8	5	5
	1994			8	5	8	4	2
	1991		8	5	6	8	4	2

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz a kroniky obce Kunvald

Tabulka č. 23: Zastupitelé a jejich struktura

Rok	1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014	
Celkem zastupitelů	13	11	11	11	11	11	11	
Zvolení poprvé	-	6	6	6	5	2	4	
Celkem nových zastupitelů 1991 – 2014							29	
	Rok	1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Zvolení v některých předchozích volbách	2014							
	2010							6
	2006						8	5
	2002					5	4	4
	1998				5	3	3	3
	1994			4	3	2	2	2
	1991		5	4	2	2	1	2

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.volby.cz a kroniky obce Kunvald

Porovnáním obou tabulek je zřejmé, že v obci Kunvald je přijatelná aplikace volebního práva, poněvadž počet kandidátů vždy přesahoval alespoň dvojnásobek počtu zvolených zastupitelů. Počet všech kandidátů do komunálních voleb od roku 1991 do roku 2014 bylo celkem 117 osob, což bylo pouze 1,65 % z celkového počtu obyvatelstva. Celkový počet zastupitelů v obci Kunvald byl v letech 1991 – 2014 42 osob, což bylo 0,6 % z celkového počtu obyvatelstva.

Délka působení zastupitelů v zastupitelstvu obce Kunvald nebyla příliš dlouhá, jelikož se v letech 1994 až 2002 zastupitelé poměrně výrazně měnili a v každých nových volbách bylo z nově zvolených 11 zastupitelů vždy 6 zvolených poprvé v zastupitelstvu obce. V následujících letech se tato situace zlepšila, protože alespoň polovina zastupitelů byla zvolena opětovně a mohla navázat na svou předchozí práci pro obec.

Při důkladném prozkoumání kandidátek nynější starosta obce Ing. Paďour Josef jako jediný kandidoval a následně byl vždy zvolen zastupitelem ve všech volebních obdobích od roku 1991 do voleb v roce 2014.

5.11 Kandidatury při komunálních volbách v obci Kunvald

Sestavování kandidátních listin volebních stran do komunálních voleb v obci Kunvald provádí užší vedení strany a spolupracuje s občany, kteří jsou ochotní se ve svém volném čase aktivně podílet svou pomocí v obci Kunvald. V dnešní době

se jedná především o vedoucí členy místních spolků a organizací. V malých obcích jakou je Kunvald se při volbách jedná spíše o kandidaturu osobností zviditelňujících se při aktivních činnostech nesoucích prospěch pro obec. Jednotliví kandidáti se před volbami výrazně nezviditelňují, avšak spoléhají na to, že se dostatečně dostali do podvědomí svých spoluobčanů. Zastupitelé nejčastěji vystupují v obci na výročních schůzích či shromážděních spolků, aby je informovali o tom, co pro ně obec za dané období vykonala, eventuálně co pro ně chystá, a aby je oslovila v dalším volebním období.⁴⁴

5.12 Místní politické mechanismy

Z výsledků polostrukturovaných rozhovorů se zastupiteli obce Kunvald (viz Příloha č. 2) vyplývá, že otázky související s kandidaturou do zastupitelstva, sestavování kandidátních listin, přijímání rozhodnutí týkajících se rozpočtu a významných investic, jsou přímo spojeny s participací občanů v komunální politice a jejich snahou o zajištění bezproblémového chodu obce.

Na otázku: „Jak jste se dostal (dostala) ke kandidatuře do zastupitelstva obce a vůbec k veřejné činnosti?“ odpovídali zastupitelé převážně, že jejich zájem se týkal nejčastěji rozvoje obce. Jejich očekávání spočívala v tom, že přinesou do komunální politiky nové poznatky, které nasbírali během své pracovní činnosti.⁴⁵

Na sestavování kandidátních listin před komunálními volbami v obci se nejvíce podílejí leaderi stran a politických hnutí. Současný starosta vždy organizuje předvolební jednání, na kterých zjišťuje zájem členů, jejich hnutí a současných zastupitelů na jejich budoucí účasti při kandidatuře při komunálních volbách. V případě nezájmu stávajících členů zastupitelstva na další činnosti v místní samosprávě se členové domluví na oslovení jiných potenciálních zájemců o kandidaturu do místního zastupitelstva. Následně se snaží je přesvědčit ke kandidatuře do zastupitelstva a tím je zapojit do komunální politiky. Nově přistoupivší kandidáti mají zájem například na zachování místní základní školy, která se v posledních letech potýkala s nedostatkem žáků. S nedostatkem žáků souvisí

⁴⁴ Rozhovor č. 4: PAĐOUR, J., č. 6: TREJTNAROVÁ, J. Ústní sdělení.

⁴⁵ Rozhovor č. 1: DVOŘÁK, E., č. 3: JURČANOVÁ, Z., č. 4: PAĐOUR, J., č. 6: TREJTNAROVÁ, J., č. 7: URBANOVÁ, J. Ústní sdělení.

i nutná finanční podpora z rozpočtu obce, na které se chtějí svými rozhodnutími spolupodílet. Další kandidáti měli zájem o rekonstrukci sportovního areálu a dětského hřiště ve středu obce, což se jim za přispění dotací podařilo.⁴⁶

Nejčastějšími odpověďmi týkající se otázky o největším úspěchu při práci v místní samosprávě byly odpovědi související s dlouho připravovanou a úspěšně provedenou přestavbou centra obce. Toto centrum tvoří ústřední dopravní uzel celého městysu a stojí zde historický pomník obětí z I. světové války. Mezi další vyzdvihované úspěchy považují stávající zastupitelé zachování provozu devítileté základní a mateřské školy.⁴⁷

Při oslovení zastupitele z kandidátní strany KDU-ČSL vyšlo najevo, že jejich kandidatura souvisela s cílem angažovat se v komunální politice především z důvodu zvelebení okolí římskokatolických staveb ležících na obecních pozemcích. KDU-ČSL má v obci silné zázemí.⁴⁸ V roce 2001 bylo v obci celkem 46,4 % věřících občanů, z čehož 40,9 % se hlásilo k římskokatolické církvi.⁴⁹

Nejčastější odpovědí na ne příliš oblíbenou otázku: „Co se Vám naopak nepovedlo, event. co jste chtěl (chtěla) prosadit?“ zastupitelé odpovídali, že se jim prozatím nedaří uspokojivě opravit místní pozemní komunikace, které jsou v tristním stavu.⁵⁰

Na otázky týkající se rozhodování o rozpočtu obce odpovídal přímo současný starosta Ing. Paďour, který spolu s ekonomkou a finančním výborem připravuje návrh rozpočtu ke schválení. Z rozpočtu obce se financuje provoz veřejné správy, vzdělávání, průmysl, ochrana životního prostředí, bydlení, komunální služby a územní rozvoj, aj. Zastupitelé se scházejí jen zřídka před jednáním zastupitelstva na pracovních jednáních, aby se domluvili na případných detailech řešeného problému. Agendu projednávání zastupitelstva na schůzích připravuje vždy starosta obce.⁵¹

Co se týče otázky ohledně polemik při rozhodování zastupitelstva, dotazovaní odpovídali, že většina záležitostí bývá předem připravena komisemi, výbory či zastupitelem, kterému byla příprava dané problematiky přidělena. Hlasování na veřejných schůzích zastupitelstva pak následně probíhá většinou jednohlasně. Existují

⁴⁶ Rozhovor č. 3: JURČANOVÁ, Z., č. 4: PAĎOUR, J., č. 5: REKOVÁ, B., č. 6: TREJTNAROVÁ, J. Ústní sdělení.

⁴⁷ Rozhovor č. 3: JURČANOVÁ, Z., č. 4: PAĎOUR, J., č. 5: REKOVÁ, B., č. 6: TREJTNAROVÁ, J., č. 7: URBANOVÁ, J. Ústní sdělení.

⁴⁸ Rozhovor č. 2: FOGLOVÁ, A. Ústní sdělení.

⁴⁹ www.kunvald.info

⁵⁰ Rozhovor č. 4: PAĎOUR, J., č. 6: TREJTNAROVÁ, J. Ústní sdělení.

⁵¹ Rozhovor č. 4: PAĎOUR, J. Ústní sdělení.

samozřejmě případy, na kterých se zastupitelé jednohlasně neshodnou a každý hlasuje dle svého nejlepšího uvážení.⁵²

Na otázku související s jasností kandidatury na post starosty a místostarosty odpovídali dotazovaní, že před zveřejněním výsledků voleb neměl tuto funkci jistou nikdo. Ale vzhledem k výborně odváděné práci na obou těchto postech v minulých letech se do jejich křesel nikdo další nehrnul. A bylo víceméně zřejmé, že v případě jejich úspěchů u voleb budou v této funkci i nadále pokračovat.⁵³

Zastupitelé městysu Kunvald jsou členy místních spolků, ve kterých se nepodílejí na vedení, ale jsou to pouze jejich zájmové aktivity. Obec podporuje místní spolky finančními prostředky pro provoz jejich činností. Z výzkumu vyplynulo, že i místní spolky pomáhají samosprávě obce, například pořádáním kulturních akcí, z kterých plynou do rozpočtu obce finanční prostředky.⁵⁴

5.13 Samospráva obce v současnosti

Obci Kunvald byl dne 11. března 2008 předsedou poslanecké sněmovny parlamentu České republiky Ing. Miloslavem Vlčkem udělen titul městys. Městys Kunvald leží v okrese Ústí nad Orlicí, který náleží do Pardubického kraje. Obcí s pověřeným obecním úřadem a obcí s rozšířenou působností je město Žamberk.⁵⁵

Členové zastupitelstva vzeší z komunálních voleb v roce 2014 byli zvoleni za strany: Kunvald 2014 – 2018, Naše obec, KDU-ČSL. Celkem bylo řádně zvoleno 11 členů zastupitelstva, kteří jsou povinni plnit úkoly v zájmu občanů městyse. Ustavující zasedání zastupitelstva obce Kunvald proběhlo dne 4. 11. 2014, na kterém byl zvolen starostou městyse Kunvald Ing. Josef Paďour a místostarostka Ing. Jana Trejtnarová. Dále byly v obci vytvořeny finanční a kontrolní výbory zastupitelstva městyse. Jejich členové se scházejí nepravidelně, podle domluvy a dle aktuální potřeby. Pravidelná

⁵² Rozhovor č. 4: PAĎOUR, J., č. 5: REKOVÁ, B., č. 6: TREJTNAROVÁ, J. Ústní sdělení.

⁵³ Rozhovor č. 3: JURČANOVÁ, Z., č. 4: PAĎOUR, J., č. 5: REKOVÁ, B., č. 6: TREJTNAROVÁ, J., č. 7: URBANOVÁ, J. Ústní sdělení.

⁵⁴ Rozhovor č. 3: JURČANOVÁ, Z., č. 4: PAĎOUR, J., č. 5: REKOVÁ, B., č. 6: TREJTNAROVÁ, J., č. 7: URBANOVÁ, J. Ústní sdělení.

⁵⁵ www.kunvald.info

zasedání zastupitelstva se konají každý druhý čtvrtek v kalendářním měsíci, kdy místo a čas zasedání je zveřejňováno na vývěškách a webových stránkách obce.⁵⁶

Schůze zastupitelů obce se řídí jednacím řádem zastupitelstva městyse Kunvald, který byl schválen dne 4. 11. 2014 na základě zákona č. 128/2000 Sb. Jednací řád ustanovuje vlastní přípravu, svolávání, průběh jednání, usnášení a veškeré další kroky týkající se vlastního průběhu jednání zastupitelstva obce. Zasedání členů zastupitelstva je veřejné, koná se na území obvodu městyse Kunvald. Jednání zastupitelů je z pravidla svoláváno a řízeno starostou. Starosta zodpovídá za přípravu, dobu, místo jednání a způsob vlastního projednání podkladů a předložených návrhů občany. Jednotliví členové zastupitelstva jsou odpovědní za zpracování a předložení odborných podkladů pro následná jednání zastupitelstva pod dohledem starosty. Právo na předložení návrhů k zařazení do připravovaného jednání mají členové zastupitelstva a ustanovené výbory. Návrhy je nutno podat vždy v písemné formě a to nejméně 5 dnů před samotným dnem zasedání zastupitelstva. O vlastním zařazení návrhů do programu jednání rozhoduje zastupitelstvo hlasováním.

Každý ze zastupitelů je povinen dle jednacího řádu se zúčastnit všech zasedání zastupitelstva, popřípadě zasedání jiných orgánů obce, jsou-li jejich členem. Z účasti na jednání zastupitelstva se mohou členové omluvit pouze ze závažných důvodů a svoji neúčast musí starostovi oznámit. Zastupitelé stvrzují svým podpisem účast na zasedání. Jednání zastupitelstva je možné uskutečnit v případě, kdy je přítomna nadpoloviční většina všech zastupitelů – tj. 6 členů. V případě, že při zahájení zasedání nebo při průběhu není přítomna nadpoloviční většina, setrvají zbylí přítomní zastupitelé po dobu 15 minut. Pokud ani po uplynutí této doby není přítomno více než 6 členů zastupitelstva, je předsedající povinen ukončit zasedání zastupitelstva a určit náhradní termín jednání zastupitelstva nejpozději do 15 dnů.

Na ustavujícím zasedání bývá zvolena tříčlenná návrhová komise, která se skládá ze dvou ověřovatelů zápisu a jednoho zapisovatele. Návrhová komise se volí na celé volební období. Pokud je některý z členů návrhové komise nepřítomen, či se vzdá během volebního období mandátu, volí se náhradník.

⁵⁶ www.volby.cz

Vlastní jednání zastupitelstva probíhá v jednotlivých bodech následujícím způsobem: po přečtení každého konkrétního bodu proběhne diskuze zastupitelů a dojde k vyslechnutí připomínek občanů k přednesenému bodu programu, na který navazuje hlasování. Tímto způsobem jsou postupně projednány všechny body programu. Po jejich přednesení se otevírá diskuze pro přednesení připomínek námětů a návrhů členů zastupitelstva předem nezařazených do programu zasedání. Po diskuzi předkládají pověření členové zastupitelstva k hlasování návrh usnesení, po jehož schválení je zasedání ukončeno. Aby byl návrh přijat, či zamítnut je během hlasování potřeba nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva. Mimořádné zasedání zastupitelstva je svoláváno v případech, kdy na dvou po sobě následujících zasedáních nedojde při hlasování k rozhodnutí. Všechny tyto okolnosti musí být zaznamenány v zápise. V zápise ze zasedání zastupitelstva musí být uvedeno: den a místo konání, jména přítomných i omluvených členů zastupitelstva, program jednání po jednotlivých bodech, záznam o průběhu diskuze a připomínky k jednotlivým bodům. Dále jsou v zápisu uvedeny výsledky hlasování, jméno a podpis zapisovatele, podpis starosty a místostarosty, jména a podpisy ověřovatelů zápisu. Tento dokument je nutné pořídit do 10 dnů po skončení zasedání a je uložen na obecním úřadu k nahlédnutí. Usnesení z jednání zastupitelů obce jsou zveřejňována na webových stránkách městysu Kunvald.⁵⁷

⁵⁷ www.kunvald.info

6 Závěr

Tato diplomová práce charakterizuje současnou komunální politiku na našem venkově na případu jedné malé obce. Vybraná obec Kunvald se nachází v Pardubickém kraji, v okrese Ústí nad Orlicí. Obcí s pověřeným obecním úřadem a obcí s rozšířenou působností pro městys Kunvald je nedaleké město Žamberk. Hlavním cílem diplomové práce je problematika místní samosprávy v obci Kunvald s důrazem na období po roce 1989.

Úvodní teoretická část představuje základní teoretické vymezení lokální demokracie v České republice. Jsou zde definována obecná fakta zabývající se jednotlivými charakteristickými prvky, strukturou a institucemi zajišťujícími fungování politiky na komunální úrovni. Dále je zde rozebrán zákonný rámec komunální politiky, vycházející převážně ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích a to zejména volební systém pro volby do zastupitelstev obcí.

Praktická část navazuje a zabývá charakteristikou vybrané venkovské východočeské obce. Podrobně přibližuje socioekonomické faktory obce, v kterých jsem se zaměřil na vybrané oddíly, které patří ke každodenní náplni práce v obecním zastupitelstvu. Tyto oddíly se týkají dopravy, zdravotnictví, školství, zaměstnanosti, podnikání a veřejného života v obci. V obcích podobné velikosti neodmyslitelně s komunální politikou souvisí i život v místních spolcích a organizacích, ve kterých se na jejich provozu podílí většina členů místního zastupitelstva.

V následující části diplomové práce je popsána samospráva v obci po roce 1989 s formováním prvních novodobých porevolučních politických stran. Dále jsou podrobně rozebrány výsledky komunálních voleb v obci v letech 1989 až 2014. Podle statistických údajů byl vývoj počtu obyvatel ve zmiňované obci od roku 1989 - 2014 v rozmezí 971 až 1 062 obyvatel. V rozmezí těchto let bylo do místního zastupitelstva voleno v komunálních volbách 11 – 13 zastupitelů.

První komunální volby v porevolučním období byly zajímavé vzhledem k událostem a nástupu demokracie v politice v celé naší zemi. Zájem o změnu v celém systému se pozitivně odrážel ve volební účasti v celé republice jak v parlamentních, tak v komunálních volbách. V obci Kunvald byly první komunální volby velmi specifické už v okolnostech, které jejich uskutečnění předcházely. Tehdejší předseda národního výboru byl v očích většiny občanů obce jediným možným pokračovatelem v této funkci.

Podle zákona, ale bohužel nesplňoval podmínky pro jeho následující znovuzvolení. Důsledkem bylo jediné možné řešení v duchu zachování bezproblémového chodu obce, kterým bylo kolektivní stažení kandidatur téměř všech kandidujících v komunálních volbách a volby tím byly zrušeny. Po odstranění stávajícího problému, byly vypsané dodatečné volby, které se konaly až 26. 1. 1991. V těchto volbách se ucházelo celkem 39 kandidátů z 5 politických stran o 13 mandátů v zastupitelstvu obce. Největší počet kandidátů v těchto komunálních volbách byl za Sdružení nezávislých kandidátů. Největší volební úspěch zaznamenala nově vzniklá politická strana Občanské fórum, která získala ve volbách celkem 38,06 % ze všech možných hlasů, v čele s lídrem s tehdejší starostou Ing. Eduardem Dvořákem. Občanské fórum si v obci Kunvald připsalo suverénní vítězství i v nedávných parlamentních volbách, které taky vyhrálo. V těchto volbách se v celorepublikovém porevolučním duchu umístila na posledním místě stejně jako v místních komunálních volbách Komunistická strana Čech a Moravy.

Na základě tohoto neúspěchu, díky síle ostatních politických stran a celkovému odrazu politického dění ve společnosti se v obci Kunvald už nikdy Komunistická strana Čech a Moravy ani nepokusila o kandidaturu do zastupitelstva. Ve všech následujících komunálních volbách v obci Kunvald kandidovali pouze strany nebo sdružení nezávislých kandidátů, pod nejrůznějšími názvy nebo strana Křesťansko-demokratická unie Československá strana lidová. Až na jednu výjimku, kdy se v roce 1998 pokusila neúspěšně o kandidaturu Česká strana sociálně demokratická.

KDU-ČSL má v obci Kunvald poměrně silnou tradici a zázemí, protože se v obci nachází kostel sv. Jiří a několik dalších kaplí, v kterých se křesťané pravidelně setkávají. Tyto aktivity a jejich soudržnost se odráží na jejich politické podpoře v obci při komunálních volbách, v kterých se od roku 1994 pravidelně umísťují se ziskem vždy minimálně jednoho mandátu v zastupitelstvu.

Nejúspěšnější politickou stranou v historii komunálních voleb v analyzovaném období jsou Sdružení nezávislých kandidátů pod nejrůznějšími názvy, podle zvoleného názvu strany před volbami. Ve všech komunálních volbách od roku 1994 získali minimálně 30 % hlasů a obsadili největší množství mandátů ve zvolených zastupitelstvech obce. Největšími volebními úspěchy byly pro SNK – Kunvald 2010 – 2014; 2014 – 2018 výsledky v posledních dvou cyklech komunálních voleb v letech 2010 a 2014, kdy obdrželi dokonce přes 61 % hlasů a obsadili po těchto volbách vždy 7 mandátů z 11.

Za těmito výsledky stojí usilovná práce členů a hlavně lídrů těchto politických stran. Jejich členové se podílejí se ve všech zájmových organizacích a spolcích v obci. Starosta i místostarostka, kteří jsou členy této vítězné strany, navštěvují všechny jejich výroční schůze a valné hromady. Na nichž se snaží o maximální spolupráci a podporu těchto organizací umožněnou v rámci rozpočtu obce. Tyto politické strany se navíc před každými komunálními volbami schází a snaží se definovat si své cíle, kterými se snaží zaujmout své potencionální voliče v rámci možností rozpočtu a v případě naplánovaných větších investic se snaží o získání finančních dotací ve prospěch rozvoje obce. U velikosti obcí jako Kunvald je podstatné podílet se hlavně na podpoře již zmíněných socioekonomických ukazatelů obce, bez nichž by obec nemohla dobře fungovat a prosperovat. Je zřejmé, že jejich úspěšná podpora a rozvoj se zpětně odráží i na fungování místní samosprávy.

Z výsledků komunálních voleb v obci Kunvald je zřejmé, že nejúspěšnějším politikem v obci je současný starosta Ing. Josef Paďour, který kontinuálně kandidoval a následně byl vždy zvolen do zastupitelstva obce ve všech volbách od roku 1991 do 2014 a od roku 2002 byl pokaždé zvolen starostou obce Kunvald. V roce 1991 kandidoval za stranu Občanské fórum a ve všech následujících volbách již kandidoval za nezávislá sdružení, postupně za SNK - Za zájmy občanů, SNK - míst celkem, SNK - Společnými silami,

NK - Kunvald 2006, SNK - Kunvald 2010 - 2014 a SNK – Kunvald 2014 – 2018.

Ze studie zabývající se vývojem místní samosprávy v obci Kunvald je zřejmý fakt, že v malých obcích podobného charakteru se v komunálních volbách neprosazují a ani nevolí parlamentní strany, naopak velkou roli v komunální politice mají nezávislá uskupení a subjekty. Občané volí především ty kandidáty, kteří svou prací usilují o rozvoj obce. Ať už v jejich předchozím působení v zastupitelstvu nebo svou činností v zájmových organizacích obce či spolcích. Zastupitelstvo zde nefunguje na principu vlády a opozice, ale pracuje v souladu a s jediným cílem, kterým je blaho obce. Náznak koalic se ve skryté podobě vyskytuje pouze před komunálními volbami. Jedinečnost komunálních voleb je dána v malých obcích i nepolitickými faktory, mezi které patří vztahy mezi občany, kulturně-historická specifika, poloha obce a sociálně-demografická charakteristika obce. Projevuje se zde nesoutěživý charakter tohoto komunálního politického systému a je umocněn vzájemnou podporou téměř všech kandidátních listin. Tyto atributy se shodují s popisovanými komunálními politickými systémy nejmenší obce dle Jüptnera.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

- BALÍK, Stanislav. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009, 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BALÍK, Stanislav. *Metodologie výzkumu komunální politiky*. In FIALA, Petr a STRMISKA, Maximalián. *Víceúrovňové vládnutí; teorie, přístupy, metody*. 1. vyd. Brno: ISPO – CDK, 2005. 267 s. ISBN 978-7325-074-8.
- ČMEJREK, Jaroslav a kol. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Praha: Kernberg Publishing, 2009, 133 s. ISBN 978-80-87168-10-3.
- ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, 2010, 240 s. ISBN 978-80-247-3061-5.
- ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*. Praha: ČZU v Praze, 2007, 126 s. ISBN 978-80-213-1626-3.
- FILIP, Jan, SCHELLE, Karel. *Právní úprava voleb do obecních zastupitelstev*. 1 vyd. Zlín. Živa. 1994. 174 s. ISBN 80-301745-4-X.
- JÜPTNER, Petr. *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue. 2004, roč. 10, č. 2, s. 81 – 101. ISSN 1211-0353.
- KREJČÍ, Oskar. *Kniha o volbách*. 1. vyd. Praha: Professional, 2006, 481 s. ISBN 80-86946-01-0.
- KRUTÍLEK, Ondřej, ROJČÍK, Ondřej, VILÍMEK, Petr, BALÍK, Stanislav. *Komunální volby v České republice v roce 2002*. Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2003, 143 s. ISBN 80-210-3211-1.
- OUTLÝ, Jan. *Volby do zastupitelstev – vývoj a souvislosti*. Politologická revue č. 2. 2003, 232 s.
- POTŮČEK, Martin a kol. *Strategické vládnutí a Česká republika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 360 s. ISBN 978-80-247-2126-2.
- ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Přehled moderních politologických teorií. Empiricko-analytický přístup v soudobé politické vědě*. Praha: Portál, 2000, 304 s. ISBN 80-7178-461-3.
- ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů*. Praha: Portál, 2002, 207 s. ISBN 80-7178-628-4.

TREJTNAR, František, HEJL, Miroslav. *Kunvald a Jednota bratrská*. Obecní úřad Kunvald, 1992, 141 s.

VODIČKA, Karel, CABADA, Ladislav. *Politický systém České republiky: historie a současnost*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003, 351 s. ISBN 80-7178-718-3.

Zákony

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích

Internetové zdroje

Český statistický úřad – veřejná databáze. [cit. 2016-02-02] Dostupný z

https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&zo=N&vyhltext=Kunvald&pvo=PVKO13-&katalog=all&nahled=N&sp=N&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_&verze=-1&z=T&f=TABULKA&pvokc=101&pvoch=40649#w=

Hasiči Kunvald. [cit. 2016-02-15] Dostupný z www.hasicikunvald.cz

Městys Kunvald. [cit. 2016-02-10] Dostupný z www.kunvald.info

Naše jména. [cit. 2016-02-10] Dostupný z

<http://www.nasejmena.cz/nj/cetnost.php?id=3679&id2=8746&typ=obec>

Regionální informační servis. [cit. 2016-01-20] Dostupný z

<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/scitani-lidu-domu-a-bytu-2001?zuj=580503>

Regiony. [cit. 2016-02-28] Dostupný z <http://regiony.penize.cz/4-d580503-kunvald>

Rozpočet obce. [cit. 2016-02-02] Dostupný z <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/580503-kunvald/timeline>

Volební server ČSÚ. [cit. 2016-02-08] Dostupný z www.volby.cz

Ústní a písemná sdělení

Obecní úřad Kunvald, kronika obce Kunvald od 1989 do 1994, 500 s.

Rozhovor č. 1: DVOŘÁK, Eduard: Ústní sdělení. Bývalý předseda místního národního výboru a starosta obce Kunvald v letech 1989 – 1994. SOU Žamberk, 12. února 2016.

Rozhovor č. 2: FOGLOVÁ, Alena: Ústní sdělení. Člen zastupitelstva obce Kunvald od roku 2014 po současnost. Obecní úřad Kunvald, 3. března 2016.

Rozhovor č. 3: JURČANOVÁ, Zdena: Ústní sdělení. Člen zastupitelstva obce Kunvald od roku 2002 po současnost. Obecní úřad Kunvald, 12. února 2016.

Rozhovor č. 4: PAŘOUR, Josef: Ústní sdělení. Člen zastupitelstva obce Kunvald od roku 1991 po současnost, starosta obce od roku 2002 po současnost. Obecní úřad Kunvald, 22. února 2016.

Rozhovor č. 5: REKOVÁ, Blanka: Ústní sdělení. Člen zastupitelstva obce Kunvald v letech 1998 – 2006. Obecní úřad Kunvald, 3. března 2016.

Rozhovor č. 6: TREJTNAROVÁ, Jana: Ústní sdělení. Člen zastupitelstva obce Kunvald v letech 1998 – 2006 a od 2010 po současnost. Obecní úřad Kunvald, 15. února 2016.

Rozhovor č. 7: URBANOVÁ, Jana: Ústní sdělení. Člen zastupitelstva obce Kunvald v letech 2002 – 2006. Obecní úřad Kunvald, 22. února 2016.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
KDU-ČSL	Křesťansko-demokratická unie – Československá strana lidová
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
NK	Nezávislí kandidáti
MO ČSZ	Místní organizace Českého svazu zahrádkářů
MŠ	Mateřská škola
SNK	Sdružení nezávislých kandidátů
ZŠ	Základní škola

Seznam tabulek

- Tabulka č. 1: Minimální nutná podpora pro kandidaturu NK a SNK od roku 1990
- Tabulka č. 2: Zákonné vymezení velikosti zastupitelstva podle počtu obyvatel
- Tabulka č. 3: Vývoj počtu obyvatel od roku 1990 – 2014 v obci Kunvald
- Tabulka č. 4: Rozpočet obce Kunvald od 2000- 2014 (v Kč)
- Tabulka č. 5: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 1991
- Tabulka č. 6: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 1991
- Tabulka č. 7: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 1994
- Tabulka č. 8: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 1994
- Tabulka č. 9: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 1998
- Tabulka č. 10: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 1998
- Tabulka č. 11: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 2002
- Tabulka č. 12: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 2002
- Tabulka č. 13: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 2006
- Tabulka č. 14: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 2006
- Tabulka č. 15: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 2010
- Tabulka č. 16: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 2010
- Tabulka č. 17: Volby do zastupitelstva v obci Kunvald v roce 2014
- Tabulka č. 18: Zvolení členové do zastupitelstva obce Kunvald v roce 2014
- Tabulka č. 19: Výsledky voleb v obci Kunvald v rozmezí let 1991-2014
- Tabulka č. 20: Volební účast v komunálních volbách v jednotlivých letech (v %)
- Tabulka č. 21: Aplikace aktivního a pasivního volebního práva
- Tabulka č. 22: Kandidáti a jejich struktura
- Tabulka č. 23: Zastupitelé a jejich struktura

Seznam grafů

- Graf č. 1: Dosažený stupeň vzdělání občanů Kunvaldu
- Graf č. 2: Volební účast v komunálních volbách v jednotlivých letech (v %)
- Graf č. 3: Počet kandidátů za jednotlivá volební období

Seznam obrázků

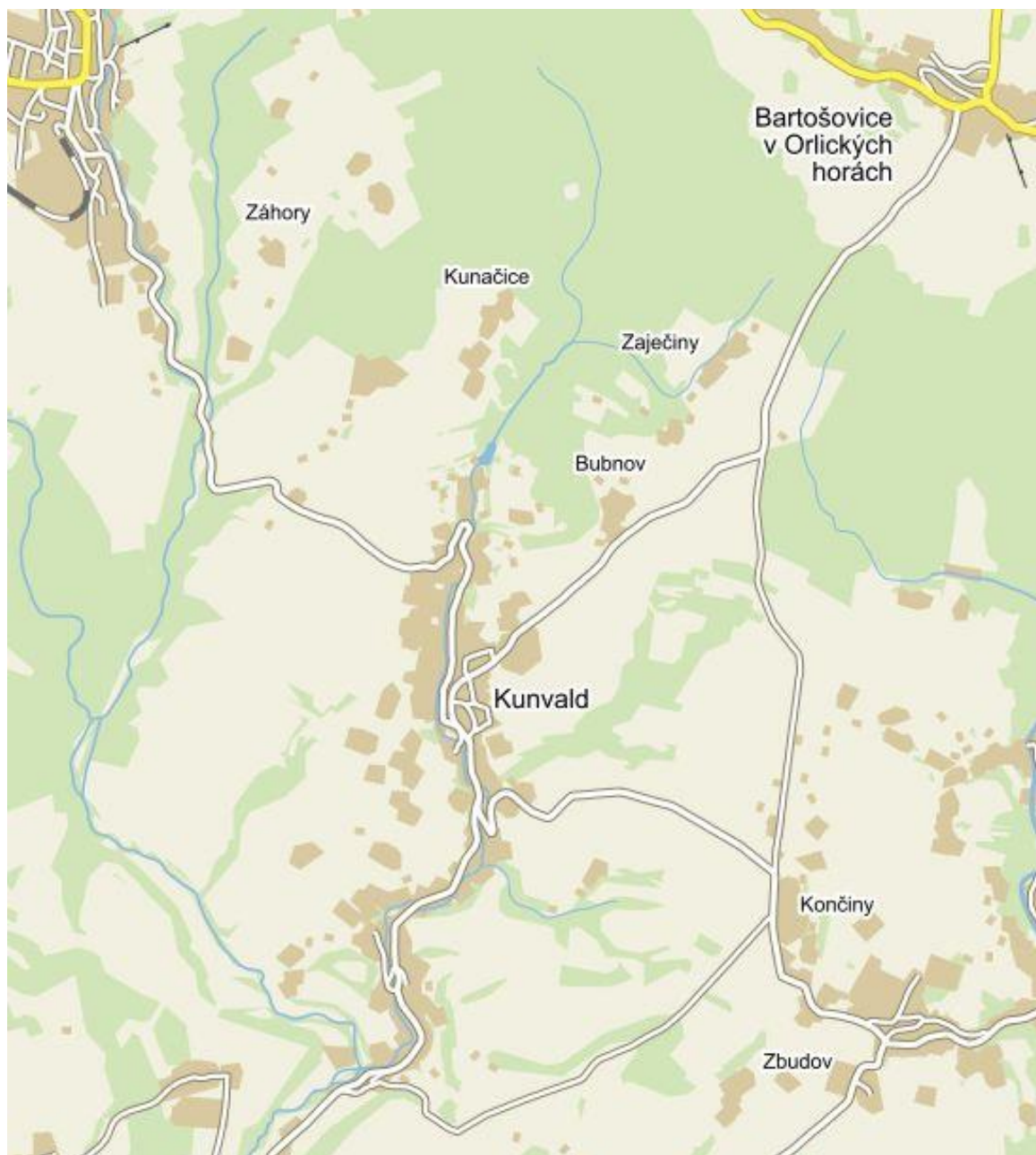
Obrázek č. 1: Pamětní list Sokola a pamětní list Sboru dobrovolných hasičů Kunvald

Přílohy

Příloha č. 1: Mapa obce Kunvald

Příloha č. 2: Otázky pro členy zastupitelstva

Příloha č. 1: Mapa obce Kunvald

Příloha č. 2: Otázky pro členy zastupitelstva

1. Jak jste se dostal (dostala) ke kandidatuře do zastupitelstva městysu Kunvald a vůbec k veřejné činnosti? Jaká byla Vaše očekávání? Naplnila se tato očekávání?
2. Jak jste sestavovali kandidátní listinu do komunálních voleb?
3. Byly jasní kandidáti na úřad starosty / místostarosty?
4. Jak se přijímají rozhodnutí (např. o rozpočtu a významných investicích)? Schází se zastupitelé před jednáním zastupitelstva např. na pracovních jednáních? Pokud ano, vždy, nebo třeba jen před jednáním o rozpočtu? Jaká je při rozhodování případně role výborů, komisí, případně pracovních skupin (jsou-li)? Kdo většinou navrhuje agendu pro jednání zastupitelstva? Starosta?
5. Bývají u nějakých bodů při jednání samosprávy (zastupitelstva) nějaké polemiky nebo je rozhodování jednohlasné?
6. Co pokládáte za největší úspěch ve Vaší práci v místní samosprávě?
7. Je něco, co se naopak nepovedlo? Co byste ještě chtěl/chtěla dokázat (prosadit)?
8. Jste členem (členkou) nějakého místního spolku nebo přímo v jeho vedení?
9. Jak obec podporuje místní spolky? Je to podle Vaše mínění dostatečné? Pomáhají místní spolky nějak obci a její samosprávě?